

DRAUGAS

PERIODICALS
November 17, 1998

Vol. LXXXVII Kaina 50 c.

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS - TUESDAY, LAPKRIČIO - NOVEMBER 17, 1998

Nr. 224

Konservatoriai pralaimėjo „neįvykusius“ rinkimus

Vilnius, lapkričio 16 d. (BNS-Elta) — Seimo socialdemokratų frakcijos narys Vytenis Andriukaitis teigia, kad nors ir pakartotiniai rinkimai Panevėžyje ir neįvyko, juose konservatoriai patyrė „triuškinantį“ pralaimėjimą.

Sekmadienį rinkimuose į laisvą Seimo nario vietą populiariausias tarp 11-os kandidatų buvo Lietuvos laisvės lygos vadovas Antanas Terleckas — už jį balsavo 43,4 proc. panevėziečių.

Panevėžio apskrities vadovas konservatorius Tomas Josas surinko 23,4 proc. balsų. Rinkimai pripažinti neįvykusiais dėl mažo rinkėjų aktyvumo — juose dalyvavo tik 30,37 proc. rinkėjų.

Spaudos konferencijoje pirmadienį V. Andriukaitis teigė, kad šįkart Panevėžys „pade-monstravo keistą, neįprastą madą“, nes šioje apygardoje laimėdavo dešinieji kandidatai.

Jis mano, kad tai „labai rimta dovana“ lapkričio paba-

goje vykšančiam konservatorių partijos suvažiavimui, kuriame šios partijos nariai turėtų „rimtai susimąstyti“ apie savo politiką.

„Jei jie triuškinantį pralaimi dabar, tai kas bus po dvejų metų“, retoriškai klausė parlamentarai, teigdamas, kad Panevėžys — „rimtas veidrodis, atspindintis situaciją visoje Lietuvoje“.

Valdanciosios koalicijos kandidatų pralaimėjimas Seimo nario rinkimuose Nevėžio apygardoje yra koalicijos veiklos per pastaruosius dvejus metus įvertinimas, mano opozicinės LDDP vadovas.

Pasak jo, Panevėžyje vykusiuose rinkimuose konservatorius Tomas Josas ir krikščionis demokratas Vitalijus Satkevičius, kartu paėmus, gavo kiek daugiau nei 33 proc. balsų.

1996 metais konservatorių ir krikščionių demokratų kandidatai kartu pirmajame rate surinko daugiau kaip 55 proc. balsų.

Opozicija kritikuoja ministrą pirmininką

Vilnius, lapkričio 16 d. (BNS) — Opozicinės LDDP parlamentarai griežtai sukritikavo Gedimino Vagnoriaus vyriausybę už „dalinę tiesą“ atsisakant už dvejų metų veiklą.

Seimo narė Sigita Burbienė teigia, esą premjero ataskaitoje Seimui praėjusių ketvirtadienį buvo „pakankamai daug neteisybės“, netikslų arba tendencingų vertinimų.

„Ataskaita pateikta taip, jog atrodo, kad ponas premjeras Seimo narius laiko, švelniai pasakius, nelabai protingais, kurie nelabai susigauja, kas ten parašyta“, spaudos konferencijoje pirmadienį sakė S. Burbienė.

„Kai pastebi vieną po kitos neteisybės, suabejoti ir tu, kas galbūt yra teisybė“, piktinosi parlamentarė.

Jos teigimu, vyriausybė klaidingai nurodė šių metų bendrojo vidaus produkto augimą 7,3 proc., nors dėl Rusijos krizės, ūkio ministerijos duomenimis, šis rodiklis tebus 5-6 proc.

S. Burbienės teigimu, premjeras klaidingai teigė, kad šių metų biudžetas nesurenkamas dėl Rusijos krizės. „Premjeras aiškiausiai meluoja, nes Rusijos krizė turėjo įtakos ne anksti kaip nuo rugsėjo mėnesio, tuo tarpu pajamos ir biudžetą yra nesurenkamos visus šiuos metus“, sakė Seimo narė. Pasak jos, tai liudija ir finansų ministro Algirdo Šemetos pasirašytas aiškinamasis raštas, kad nebuvo surinkti planuoti akcizo mokesčiai.

S. Burbienė abejoja premjero teiginiu, kad valstybės skola kitamet mažės, nes, pasak jos, iš biudžeto projekto aiškinamojo rašto „akivaizdu, jog mažėjimas padaromas iš to, kad pateikiami patogūs spalio mėnesio duomenys“.

„Ar reikėjo šitaip manipuliuoti skaičiais, jeigu galima paprastai pasakyti: to nepadarėme, tą dar padarysime, o štai šitai mums pavyko labai gerai“, retoriškai klausė S. Burbienė.

Kitas LDDP frakcijos narys

Povilas Gylys toje pat spaudos konferencijoje pritarė kolegei, kad „netiesos sakymas, pusiau tiesos sakymas, yra šios valdžios politinės elgsenos vienas pagrindų“.

Pasak jo, jeigu vyriausybė būtų tiesiai prisipažinusi nesurinkusi 421 mln. litų ir biudžetą „tai būtų dora“ ir rinkėjas nebūtų laikomas „nelabai susivokiančiu“.

„Nusikalstamumo rodikliai didėja, korupcija nesuvaldoma, biurokratizmas siautėja“, kaltino P. Gylys, vyriausybės dvejus darbo metus pavadinęs „koalicijos drama“.

Seimo nariai ir ministrai galės nešiotis ginklą

Vilnius, lapkričio 16 d. (BNS) — Seimo valdyba pirmadienį patvirtino įeinančių į Seimo rūmus asmenų daiktų tikrinimo tvarką.

Į Seimo rūmus draudžiama įsinešti šaunamuosius ir nešaunamuosius ginklus, specialias priemones (dujų balionelius, antrankius ir kt.), taip pat sprogmenis, nuodingasias medžiagas. Asmenys, teisėtai turintys ginklą ar specialias priemones, įeidami į Seimą privalo juos palikti saugoti specialioje saugykloje.

Metalo detektoriu signalizavus ar kilus įtarimui, jog asmuo gali turėti draudžiamą įnešti daiktą, apsaugos darbuotojas privalo pasiūlyti įeinančiajam parodyti įtarimą keliantį daiktą arba leisti patikrinti turimus daiktus.

Seimo valdyba pabrėžia, kad tikrinti įeinančiojo asmens daiktus galima tik jam sutikimu.

Pagal patvirtintą tvarką, netikrinami į Seimo rūmus įeinantieji parlamentarai, ministrai, valdymo institucijų vadovai, kurių tarnybinius pažymėjimus yra pasirašęs prezidentas arba ministras pirmininkas.

Taip pat netikrinami asmenys, turintys diplomatinę neįėjimą.

Nuotr.: Lietuvos parlamento pirmininkas Vytautas Landsbergis (kairėje) Seimo rūmuose susitiko su Austrijos Respublikos Nacionalinės Tarybos antruoju prezidentu Heinrich Neisser (dešinėje).

Seimo vadovas: Lietuva iš Briuselio nori aiškumo

Vilnius, lapkričio 16 d. (Elta) — Austrijos Respublikos Nacionalinės Tarybos antrasis prezidentas Heinrich Neisser, pirmadienį susitikęs su Seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, teigė nesuprantąs, kodėl Europos Komisija atsisakė „bendros starto linijos“. Austrija visuomet laikėsi nuomonės, jog visos kandidatės derybas turi pradėti vienu metu.

Svečio įsitikinimu, valstybių išsilavinimas nuo sovietinių atominų jėgainių turi tapti tarptautine problema, ir valstybėms, siekiančioms uždaryti tokias elektrines, būtina padėti.

„Ir mes Ignalinos jėgainės likimą norime spręsti kartu su Europos Sąjunga“, pažymėjo V. Landsbergis. Tačiau į prašymą atsiųsti specialistų grupę, kad ji padėtų spręsti šią problemą, Europos Komisija reaguoją neigiamai. „Suprantame, kad ne mes diktuojame sąlygas, bet mums“, kalbėjo Seimo pirmininkas. „Norim skaidrumo ir perregimumo iš Briuselio pusės“.

Pasak V. Landsbergio, Europos Komisijos rekomendacijos stumia Lietuvą į dvilypę padėtį. „Oficialiai sakoma, kad padarėm didelę pažangą, tačiau tuo pat metu teigiama, jog turim dar ką padaryti. Ką konkrečiai — EK nenurodo ir palieka mus neapibrėžtu“.

Kaune įkaitais buvo laikomi Kroatijos piliečiai

Kaunas, lapkričio 16 d. (BNS) — Kauno teisėsaugos pareigūnai pirmadienį rytą dar nebuvo sulaukę visų įtariamųjų, kurie įkaitais buvo paėmę du Kroatijos piliečius.

Kauno miesto apylinkės prokuratūros pareigūnai neskelbia, kiek įtariamųjų dar ketina sulaikyti.

Du Kroatijos piliečius, Stjepan Spanić ir Ivic Vranjić, kurie pagrobti buvo laikomi Kauno gyvenamajame name, šeštadienį išlaisvino Kauno zonos organizuotų nusikaltimų tyrimo tarnybos pareigūnai.

Kroatai buvo pagrobti spalio 29 dieną netoli Klaipėdos ir nugabinti į Kauną. Iš įkaitų giminių grobikai reikalavo 100,000 JAV dolerių išpirkos.

S. Spanić ir I. Vranjić automobiliu vyko į Norvegiją.

Įkaitus grobikai mušdavo. S. Spanić po išlaisvinimo buvo

me“, teigė V. Landsbergis.

Pasak jo, tokia jėgainė kaip Ignalinos atominė elektrinė yra Slovakijoje. „Jei Slovakijai bus leista pradėti derybas be įsipareigojimo uždaryti atominę jėgainę, Lietuva galutinai įsitikins, jog jos atidėliojimo priežastis yra kita“, pabrėžė V. Landsbergis.

H. Neisser tvirtinimu, Briuselis supranta, jog visos trys Baltijos valstybės yra integra-

Prezidento nenuvylė Europos Komisijos nuorodos Lietuvai

Vilnius, lapkričio 13 d. (Elta) — Penktadienį prezidentas Valdas Adamkus su Lietuvos nuolatine misija prie Europos Sąjungos (ES) vadovu ambasadoriumi Romualdu Kalonaičiu aptarė neseniai Europos Komisijos paskelbtą ataskaitą apie Lietuvos pažangą, taip pat kalbėjo apie svarbiausias darbo kryptis, siekiant kuo greičiau pradėti derybas dėl narystės ES.

V. Adamkus teigė, kad reikia ramiai reaguoti į Europos Komisijos sprendimą kol kas nerekomenduoti Lietuvos pradėti derybas, tačiau būtina atkreipti dėmesį į nurodytus trūkumus. „Prezidento nuomone, nereikia daryti tragedijos dėl nepakvietimo derėtis, turime toliau dirbti, kurti savo gerovę. Komisijos sprendimas neturėtų tapti vidiniu

nesutarimu ar priekaištų priežastimi“, po susitikimo žurnalistams sakė jame dalyvavęs prezidento patarėjo pavaduotojas užsienio politikos klausimais Egidijus Meilūnas.

Pasak pareigūno, prezidentas ypač pabrėžia teisės peržiūros proceso ir jos priderinimo prie ES svarbą. „Čia turėtų padirbėti ir Seimas, kuris, pavyzdžiui, jau kelerius metus nepradeda svarstyti parengtų Baudžiamojo ir Civilinio kodeksų projektų“, kalbėjo E. Meilūnas.

R. Kalonaičio nuomone, buvo galima tikėtis būtent tokių Europos Komisijos sprendimų — nekviesti nė vienos papildomos valstybės pradėti derybas. Jis skeptiškai vertina kai kurių Lietuvos politikų nuomonę, kad gruodžio 11-12 d. Vienoje įvyksiantis ES viršūnių susitikimas priims kitokią sprendimą nei rekomendavo Europos Komisija.

R. Kalonaitis atkreipė dėmesį, kad Komisijos išvadoje Lietuvos energetikos problemos yra tik penktoje vietoje, po gerokai svarbesnių priekaištų. Todėl jis nemano, kad Ignalinos atominės elektrinės problema buvo svarbiausia, Europos Komisija priimančią sprendimą.

* Surengti Seimo nario rinkimus vienoje apygardoje valstybei kainuoja apie 100,000 litų, pirmadienio spaudos konferencijoje sakė Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas Zenonas Vaigauskas. Kiek pigiau jų organizavimas atsieina, kai nereikia rengti antrojo rinkimų rato, tai yra kandidatas į Seimo narius išrenkamas iš karto. Tokie rinkimai, pasak Zenono Vaigausko, kainuoja apie 80,000 litų.

Pasak policijos departamento pranešimo, per operaciją buvo sulaikyti įtariamieji — 26 metų Baltarusijos pilietis Sergej Ivanovič ir 29 metų lietuvis Ričardas Pilsudskis. Jie uždaryti į areštinę.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11/16/98

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Lietuvos gyventojai nepatenkinti dabartiniu laiku

Vilnius, lapkričio 16 d. (BNS) — Atlikusi viešosios nuomonės apklausą, Lietuvos vyriausybė galų gale įsitikino, kad pirmosios laiko juostos laiką šiemet ji įvedė prieš žmonių valią.

Faktiškai trys ketvirtadaliai Lietuvos gyventojų nori, kad arba būtų keičiamas pats laikas, arba keičiamas darbo pradžios laikas.

Pasak apklausos, 76 proc. apklaustųjų labiau patinka, kai rytą, vykstant į darbą, yra tamsiau, bet viena valanda vėliau sutemsta. Dabar Lietuvoje yra priešingai.

Daugiau nei pusė Lietuvos gyventojų nori, kad būtų pakeista darbo pradžia. Dabar darbas biudžetinėse įstaigose prasideda 8 valandą ryto.

Vyriausybės užsakymu bendrovės „Vilmorus“ atliktoje visuomenės nuomonės apklausos už darbo laiko paankstinimą pasisakė 51 proc. apklaustųjų, jo nekeisti norėtų 29 proc., o 17 proc. pareiškė, kad jiems to nereikia.

Pirmosios juostos laikas Lietuvoje buvo įvestas šių metų kovo 29-ąją.

Pirmadienį išplatintame vy-

riausybės spaudos tarnybos pranešime sakoma, kad perėjus prie pirmosios laiko juostos bei viena valanda paankstinus darbo pradžią biudžetinėse įstaigose, ne visose srityse buvo padaryti atitinkami pakitimai. Todėl Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijai pavesta peržiūrėti dokumentus, kuriais nustatoma teisės akto galiojimo paros ribose trukmė. Taip pat prireikus pateikti teisės aktų pakeitimų projektus bei siūlymus, ar kai kuriose biudžetinėse įstaigose darbas negalėtų prasidėti dar ankščiau, pavyzdžiui, 7 valandą ar pusę aštuonių ryto.

Pranešime pažymima, kad darbo dienos pradžios paankstinimas „leistų sumažinti labai brangios elektros energijos vartojimą rytinėmis valandomis, taip pat rytais būtų mažiau transporto kamščių gatvėse“.

Lietuvos gyventojų apklausa buvo atlikta 19-koje Lietuvos miestų ir 56-iose kaimuose. Iš viso apklausta daugiau kaip 1,000 aštuoniolika ir daugiau metų turinčių asmenų.

Smulkieji prekeiviai tikisi derybų su vyriausybe

Vilnius, lapkričio 16 d. (BNS) — Seimo socialdemokratų frakcijos nariai Vytenis Andriukaitis ir Juozas Olekas žada būti smulkiųjų verslininkų tarpininkais, ieškant kompromisinio sprendimo su vyriausybe dėl pernelyg griežtų smulkios prekybos taisyklių.

Apie 1,000 smulkiųjų prekeivių iš visų Lietuvos regionų pirmadienį susirinko protestuoti prie Seimo prieš jų nuomonę, pernelyg griežtas smulkios prekybos taisykles.

„Kiek dar teisės šmeižtai ir represijos prieš smulkiųjų verslininką“, vyriausybės ponai, šitaip socialiai valgydami ar neužspringsite, kai šitiek alkanų“, skelbė plakatai.

Lietuvos smulkiųjų verslininkų prekybininkų asociacijos pirmininkas Eduardas

* Pirmadienį prezidento Valdo Adamkaus susitikime su Didžiosios Britanijos ambasadoriumi Vilniuje Christopher Robbins daugiausia buvo kalbama apie Europos Sąjungos plėtros procesą. Anglų diplomatas pabrėžė, kad neseniai paskelbtose Europos Komisijos ataskaitoje pažymėta Lietuvos pažanga siekiant pradėti derybas dėl narystės ES. Tačiau, pasak ambasadoriaus, Komisija nurodė konkrečias sritis, kur Lietuva dar turi pasitempti ir stengtis pagerinti padėtį. Prezidentas sutiko, kad Lietuvos pažanga yra akivaizdi ir pabrėžė, kad oficialūs Vilnius sieks pašalinti visas kliūtis derybų su ES pradžiai.

* Naftos perdavimo bendrovė „Mažeikių nafta“ šiemet per 10 mėnesių perdėjo 5,7 mln. tonų naftos ir jos produktų, t. y. 24 proc. daugiau nei pernai per tą patį laikotarpį. Sausio-rugsėjo mėnesiais įmonė turėjo 1,7 mln. litų pelno. Pirmasis pusmetis gamyklai buvo nuostolingas — ji patyrė 20,7 mln. litų nuostolių.

Šablinskas mitinge teigė, kad vyriausybė absurdiškais, neįvykdomais nutarimais „nori atimti mūsų pačių sukurtais darbo vietas, paskutinį duonos kąsnį“. „Mes neprašome vyriausybės išmaldos. Nestovime darbo biržose, o patys susikūrė sau darbo vietas, reikalaujame netrukdyti mums dirbti“, sakė jis.

Smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacija teigia turinti parengusi konkrečių pasiūlymų, kaip supaprastinti jų prekybos apskaitos sistemą, ir siekia susitikimo su Seimo, vyriausybės ir prezidentūros atstovais.

Be kita ko, asociacija reikalauja supaprastinti apskaitos sistemą ir paruošti smulkaus verslo Lietuvoje strategiją penkeriems metams.

Mitinge kalbėjo Seimo nariai V. Andriukaitis ir J. Olekas teigė, kad smulkiųjų verslininkų reikalavimai yra pagrįsti ir jie turi teisę priekiauti „be biurokratiškos kliūčių“.

„Vyriausybė būtų visiškai nesunkus, nekrentant veidu į purvą, neužsigaujančią savęs, patenkinti tuos reikalavimus ir leisti šiems žmonėms toliau prekiauti“, žurnalistams sakė J. Olekas.

Socialdemokratų pažadėjo būti smulkiųjų verslininkų tarpininkais, rengiant susitikimą su visomis sudomintomis šalimis.

Vyriausybė teigia, kad griežtinama turgas prekybos tvarka, ji nori sutriuškinti kontrabandinį prekių pardavimo tinklą.

KALENDORIUS

Lapkričio 17 d.: Šv. Elzbieta, Vengrė; Dionizys, Grigalius, Getautas. Lietuvos Aukščiausioji Taryba LTSR viešai patvirtino trispalvę himnų — Vinco Kudirkos „Tautiška giesmė“.

Lapkričio 18 d.: Šv. Petro ir Povilo bazilikų Romoje dedikacija; Rožė, Salomeja, Lizdeika, Ledrūna. Latvijos nepriklausomybės diena. 1988 m. LTSR AT sesijoje lietuvių kalba paskelbta valstybine kalba.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

VAISTŲ ATSARGOS LIETUVOJE — PAKANKAMOS

Vaistų stygiaus Lietuvoje nėra, medikamentų atsargų pakanka, vaistų tiekimas vyksta pastoviai, pasak Sveikatos apsaugos ministro patarėjo Gintautas Viskaitis.

Dienraštyje „Lietuvos rytas“ pasirodęs straipsnis „Šalyje baigiasi gyvybiškai svarbių vaistų atsargos“, pasak G. Viskaitis, visai nepatvirtinti. Gėdina gyventojus, tad Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) pareiškia juos nuraminti, paaiškinti situaciją.

Nekompensuojamų vaistų mažmeninės kainos, primena G. Viskaitis, nustato pačios vaistinės, taikydamos SAM apibrėžtus prekybos atkainius. Vaistų, išlaidos kuriems yra kompensuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų, mažmeninės kainos yra fiksuotos, jas tvirtina Sveikatos apsaugos ministerija. Kompensuojamų vaistų mažmeninės kainos yra vienos visose Lietuvos vaistinėse.

Minėtame straipsnyje keliama problema susijusi su lito ir konvertuojamos valiutos oficialaus santykio svyravimu. Sveikatos apsaugos ministerija dar 1995 metais paskelbtu įsakymu yra nurodžiusi, kad šiam santykiui pasikeitus septiniais procentais, vaistų kainos turi būti perskaičiuojamos. Vadovaudamasis šiuo įsakymu ir realiais valiutų santykio pokyčiais, SAM Vaistų politikos departamentas parengė papildomą bazinių kainų kainyną, kuris patvirtintas šių metų spalio 14 d. SAM ministerijos įsakymu. Šiame kainyne nurodomos naujos mažmeninės kainos tų kompensuojamų vaistų, kurie buvo pirkti už Austrijos šilingus, Danijos kronas, Suomijos ir Vokietijos markes, Šveicarijos frankus. Tai leis didmeninės vaistų prekybos įmonėms ir vaistinėms išvengti nuostolių, kurie galėjo susidaryti dėl buvusių nerealių mažmeninių kainų ir užtikrinti būtinų vaistų tiekimą.

Pasikeitus mažmeninėms kainoms, perskaičiuotos ir kompensuojamų vaistų bazinės kainos. Ligoniams, ku-

riems išrašyti lengvatiniai receptai, tai garantuoja galimybę įsigyti vaistus visiškai be priemokos arba su mažesne priemoka, palyginti su ta, kuri būtų neperskaičiavus bazinių kainų.

Lietuvoje taikomą bazinių kainų nustatymo metodiką ir vaistų kompensavimo sistemą, kaip pabrėžė G. Viskaitis, gerai vertina Pasaulio sveikatos organizacijos bei PHARE ekspertai, ji teikiama pavyzdžių kitų Rytų Europos kraštų vaistų politiką formuojančioms institucijoms. Atsižvelgiant į pasikeitimus Lietuvos vaistų rinkoje bei mūsų biudžeto galimybes, ši sistema ir toliau bus tobulinama. (Elta)

„ŠVENČIONIŲ VAISTAŽOLĖS“ KETINA IŠSILAIKYTI VIETOS RINKOJE

UAB „Švenčionių vaistažolės“ iki metų pabaigos ketina persikelti į naują fabriką. Prieš 7 metus pradėta rekonstrukcija iš esmės pakeitė gamybą ir leido vaistažolių gamintojams konkuruoti su įvežtine produkcija bei su smulkesniais gamintojais.

„Švenčionių vaistažolių“ direktorius R. Storukas Eltai teigė, kad vaistinėms, gydymo įstaigoms, maisto pramonei bei didmeninėms vaistų prekybos įmonėms šiuo metu pardodama apie 60 proc. produkcijos. Praėjusiais metais apie 40 proc. vaistažolių buvo eksportuota į Karaliaučiaus sritį, Baltarusiją, Latviją, Estiją. Šiais metais galvojama daugiau dėmesio skirti vietos rinkai. Tam bus pasitelkta reklama, naujas dizainas, diegiama kokybės valdymo sistema.

Per pirmąjį šių metų ketvirtį „Švenčionių vaistažolės“ uždirbo apie 200,000 litų pelno. Visas praėjusių metų pelnas buvo 160,000 litų, o metų apyvarta — 3 mln. litų. Per metus įmonė pagamina kelis šimtus tonų vienerių ir maišytų žolių arbatų rinkinių. Ekspertų vertinimu, vaistažolių perdirbimo pramonė ateityje gali tapti viena perspektyviausių nacionalinės ekonomikos šakų.

Pasiteisino praktika, kai

įmonė pagal sutartis pradėjo supirkti ūkininkų specialiai auginamas ekologiškai švarias vaistažoles. Pernai buvo sudaryta apie 150 sutarčių.

„Lietuvos sveikata“,
1998 m. Nr. 17(233)

VISI — PAS TA PATI GYDYTOJA

Vilniaus raj. Rudaminos ambulatorija — pavyzdinė. Jos vedėja Vilija Rogovienė — buvusi pediatrė — ne tik persikvalifikavo į bendrosios praktikos gydytoją, bet kartu tapo ir šios naujos specialybės gydytojų mokytoja. Jos kabinetas, remiamas PHARE programos, įrengtas pagal visus reikalavimus. Yra elektrokardiografas, kompleksas prietaisų akių bei ausų apžiūrai, tam tikras aparatas matuoti iškvepiamo oro tūrį, stalas širdies veiklos tyrimams, nedidelės chirurginės manipuliacijos. Kitoje patalpoje pastatyta ginekologinė kėdė. Yra kraujo ir šlapimo tyrimų laboratorija.

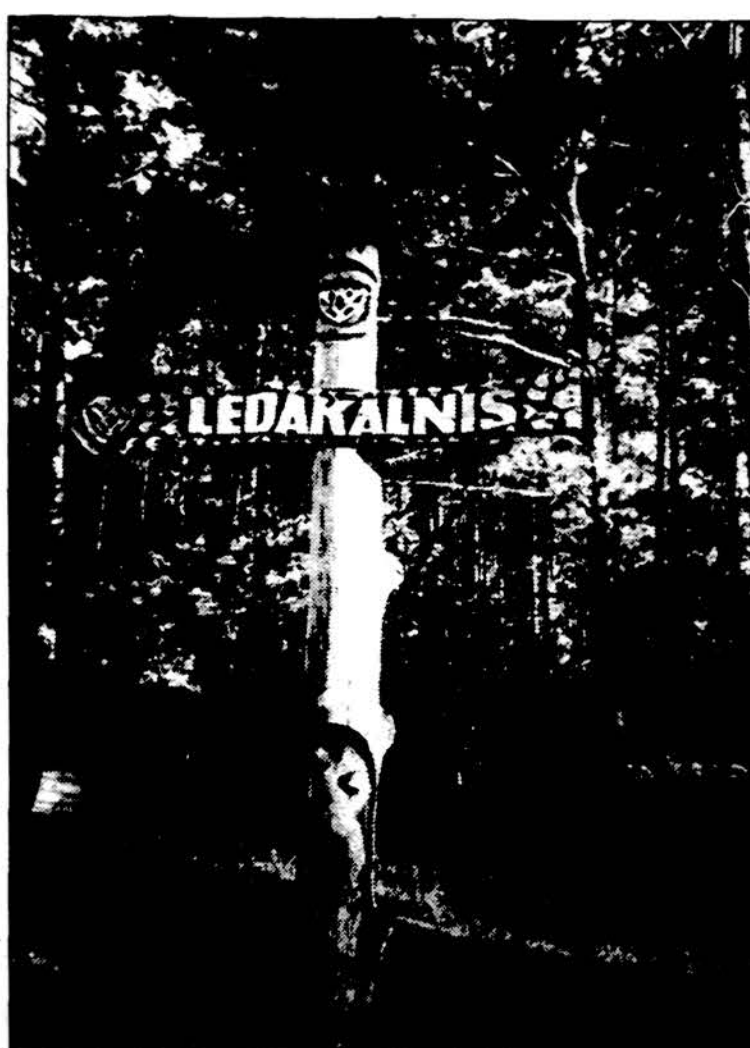
Visa tai buvo parodyta žurnalistams rugpjūčio 18 dieną, per Sveikatos apsaugos ministerijos surengtą išvyką į Rudaminą. Jau anksčiau žurnalistai buvo supažindinti su reformos eiga Kauno medicinos universiteto klinikose, taip pat Panevėžyje.

Sveikatos apsaugos reforma, pagal kurią pertvarkoma pirminės sveikatos priežiūros grandis, Rudaminos gyventojai patenkinti. Labai patogiu, kai ta pati gydytoja prižiūri visą šeimą, kai galima iš tolimosio kaimo visiems ta pačia mašina atvažiuoti. Pagal iškvietimą aplankant vaiką jo namuose, bendrosios praktikos gydytoja skiria dėmesio ir suaugusiems šeimos nariams — pataria, kaip sveikai maitintis, primena, kad kokios liūdnos gali būti girtuoklystės pasekmės. Tačiau ypač patogų gyventojams yra tai, kad jų ambulatorijoje dabar galima gauti daug daugiau pagalbos negu anksčiau, kai nebuvo bendrosios praktikos gydytojo, kad nereikia niekur važinėti, pavyzdžiui, kad ir dėl recepto akinams. Ir nešiojams gerai, kai jas prižiūri ten, kur jos gyvena.

Bendrosios praktikos gydytoja Vilija Rogovienė teigia, kad 80 proc. visų sveikatos problemų dabar sprendžiama vietoje, be jokių siuntimų pas konsultantus. Tačiau, jeigu žmogus pageidauja pasikonsultuoti pas kurį nors specialistą antrojo ar trečiojo lygio įstaigoje, — tokią teisę jis turi ir siuntimas visada išrašomas. Kai mato reikala, į aukštesnio lygio įstaigą savo pacientą siunčia ir pati gydytoja.

Pasikeitusi ekonominė situacija, sako ambulatorijos vedėja, atspindi ir žmonių santykiuose su medicina. Mažėja žmonių, dėl menkiausių negalavimų norinčių gauti nedarbingumo lapelį. Brangindami darbo vietą, savo darbams žmonės stengiasi atrodyti sveikesni, kartais net rimčiau sirgdami eina į darbą. Dėl tos pačios priežasties daug daugiau žmonių ateina į ambulatoriją profilaktiškai pasitikrinti sveikatos, kad besikėsiančią ligą būtų galima užčiuopti paciento užuomazgoje, greitai išgydyti.

Išvykoje į Rudaminą dalyvavusi sveikatos apsaugos viceministrė Danguolė Jankauskienė sakė, kad šiuo metu Lietuvoje jau yra parengti 327 bendrosios praktikos gydytojai. 106 iš jų yra baigę pirminę šios specialybės rezidentūrą, kiti — pasinaudoję galimybe persikvalifikuoti. Pagal persikvalifikavimo programas bendrosios praktikos gydytojo

Aukštaitijos valstybinio parko kalnelis, nuo kurio matyti penki ežerai.
Nuotr. Onos Rušenienės

SPORTAS, DAINA...

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus savo viešnagės Čikagoje metu š.m. spalio 18 dieną tarp kitų nusipelnėsiu asmenų. Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino 3-ojo laipsnio ordinu apdovanoto leivlandietį Algirdą Bielskų, daugelio talentų ir platių veiklos sferų. Idomu, kad jį pažintis užsimezgė Vokietijoje karo pabėgėlių stovyklose, o bendri interesai sporto srityje tapo jų draugystės pagrindu. Algirdas Bielskus gimė 1922 metų rugsėjo 29 dieną Bausupio kaime, Marijampolės apskrityje. Iš profesijos inžinierius-mechanikas, studijuodamas Kaune, reiškėsi sporte, pasižymėjo lengvoje atletikoje ir dailiajame čiuožime. Raudonajai armijai artėjant prie Lietuvos, jis pasitraukė į Vakarų ir, karui pasibaigus, apsigyveno Bavarijos Rosenheimio karo pabėgėlių stovykloje. Rosenheimis jis įstojo į vokiečių sporto klubą, suorganizavo lietuvių sporto klubą ir pritraukė iš kitų stovyklų lietuvių sportininkus, jų tarpe Puzinską ir Augsburgėje gyvenusį Valdą Adamkų, dabartinį Lietuvos prezidentą. 1947 metų vasarą kartu su Adamkum suorganizavo pirmąsias išievių lengvosios atletikos pirmenybes. Adamkus priklausė Augsburgio sporto klubui, kuriame pasižymėjo šokimu į tolį ir į aukštį. Bielskus iniciatyvos dėka Rosenheimas tapo stovyklose gyvenančių lietuvių sporto centru. Pokalbio spaudai metu jis sušypsena pasakojo, kaip į Rosenheimą atvykęs Adamkus susipažino su Alma Nutautaitė, kuri vėliau tapo jo žmona.

Nepasitenkino jis sporto veikla. Turėdamas gerą balsą, Lietuvoje dainavo su Jaroško kvartetu ir aranžavo dainą „Rožė, kurią man dovanojai“, o kvartetas, iš Würzburgo persikėlęs į Rosenheimą, gastroliavo amerikiečių karo daliniuose. Atvykęs į Ameriką, Bielskus apsigyveno Sanforde, CT, dirbo restorane, laisvalaikio važiavo į New Yorką ir jame įstojo į lietuvių sporto klubą. 1950 metais atvykęs į Clevelandą, įsitraukė į lengvosios atletikos sritį, buvo išrinktas „Žaibo“ sporto klubo pirmininku ir pradėjo treniruoti paauklus. Visi žinojome kaip jis vargo, ir treniruotes vežiodamas būsimus sportininkus. Čia jis susipažino su bene patia iškiliausia JAV atletė Stanislava Walsh, pasaulinėje olimpiadoje laimėjusia penkis medalius. Jos dėka buvo sudarytos sąlygos treniruotis gimnazijos patalpose, į kurias reikėjo keliauti tramvajumi ir toliau eiti. Treniruotėse dalyvavo tokios iškilių sportininkų kaip Nijolė Balčiūnaitė, Elvyra Šikšniūtė, Stefa Juodvalkytė, Aušra Barzdukaitė, taip pat Albertas Korsakas ir dar du Barzdukai. Bielskus juos įtraukė į lenkų sporto klubą ir jie tinklinio čempionate laimėjo pirmą vietą, 1951 „Žaibui“ tapus amerikiečių varžybų nariu, Albertas Korsakas tapo pirmuoju 100 metrų bėgimo čempionu, stalo teniso čempionatą pakartotinai laimėjo Jaunutis Pijus Nasvytis ir Kazimiera Laikūnienė laimėjo moterų čempionatą.

Toronto įsisteigęs sporto klubas „Vytis“ organizuodavo tarpinines rungtynes, kol 1952 metais suvažiavimo metu Čikagoje buvo sudarytas fizinio auklėjimo ir sporto komitetas ir jo pirmininku buvo išrinktas Bielskus. Tai buvo Vokietijoje įsteigtos organizacijos tęsia, kuriai pirmininkavo Puzinas ir sekretoriaus Valdas Adamkus. 1960

Susitikimo su Lietuvos Respublikos prezidentu Valdu Adamkum iškilmingame pokylyje Willowbrook saleje, Willow Springs, IL, LDK Gedimino III laipsnio ordinu buvo apdovanotas ilgametis lietuviško sporto darbuotojas, ŠALFAS s-gos generalinis sekretorius Algirdas Bielskus.

klubą. 1950 metais atvykęs į Clevelandą, įsitraukė į lengvosios atletikos sritį, buvo išrinktas „Žaibo“ sporto klubo pirmininku ir pradėjo treniruoti paauklus. Visi žinojome kaip jis vargo, ir treniruotes vežiodamas būsimus sportininkus. Čia jis susipažino su bene patia iškiliausia JAV atletė Stanislava Walsh, pasaulinėje olimpiadoje laimėjusia penkis medalius. Jos dėka buvo sudarytos sąlygos treniruotis gimnazijos patalpose, į kurias reikėjo keliauti tramvajumi ir toliau eiti. Treniruotėse dalyvavo tokios iškilių sportininkų kaip Nijolė Balčiūnaitė, Elvyra Šikšniūtė, Stefa Juodvalkytė, Aušra Barzdukaitė, taip pat Albertas Korsakas ir dar du Barzdukai. Bielskus juos įtraukė į lenkų sporto klubą ir jie tinklinio čempionate laimėjo pirmą vietą, 1951 „Žaibui“ tapus amerikiečių varžybų nariu, Albertas Korsakas tapo pirmuoju 100 metrų bėgimo čempionu, stalo teniso čempionatą pakartotinai laimėjo Jaunutis Pijus Nasvytis ir Kazimiera Laikūnienė laimėjo moterų čempionatą.

Toronto įsisteigęs sporto klubas „Vytis“ organizuodavo tarpinines rungtynes, kol 1952 metais suvažiavimo metu Čikagoje buvo sudarytas fizinio auklėjimo ir sporto komitetas ir jo pirmininku buvo išrinktas Bielskus. Tai buvo Vokietijoje įsteigtos organizacijos tęsia, kuriai pirmininkavo Puzinas ir sekretoriaus Valdas Adamkus. 1960

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110. Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesunčiam. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant Lietuva:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė - Danutė Bindokienė
Administratorius - Valentinas Krumpis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.
INDRŲ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

LINAS SIDRYS, M.D.
AKIŲ LIGOS / CHIRURGIJA
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestem un-to
diplomu, lietuviams suvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
primami aboliuciai punktualiai.
Susitarimų (kalbėti angliškai)
Tel. 708-422-8260

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9v.r.-12v.p.p.

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

**DANTŲ GYDYTOJAS
TOMAS ZUBINAS, D.D.S.**
Family Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-852-5353
Valandos pagal susitarimą
Gydytojas kalba lietuviškai

DR. LINA POŠKUS
DANTŲ GYDYTOJA
4817 W. 83 ST., BURNBANK, IL
Tel. 773-735-1540
Valandos pagal susitarimą

• Mūsų darbai — tai vietinėmis veidrodiais, kuriame galime save pamatyti.
Thomas Carlyle

Eimantas Matuza iš Šakių rajono Išdagų kaimo yra labai laimingas, gaves vežimėlį, kuris leis jam judėti. 1997 m. šv. Kalėdų metu Lithuanian Citizens Society of Western Pennsylvania „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetui atsiuntė 2,500 dol., kad komitetas tuos pinigų nusiųstų į Lietuvą ir nupirktų taip reikalingus invalidų vežimėlius našlaičiams. Iš „Punktuko“ gamyklos buvo nupirkti 10 vežimėlių ir išdailinti.

Lietuvos Respublikos prezidentui lankantis Čikagoje, sekmadienį, spalio 18 d., Willowbrook pokylių salėje, Prezidento Valdo Adamkaus komitetas su talkininkais surengė iškilmingas sutiktuves. Jose dalyvavo per 500 svečių, tarp kurių buvo ir Lietuvos ambasadorius JAV Stasys Sakalauskas (iš kairės), kartu su prezidentu atvykusi patarėja Elena Leontjeva, prezidento žmona Alma Adamkienė ir Anatolijus Milūnas. Nuotr. E. Butėno

LIETUVOS EKONOMIKAI GALIMA PROGNOZUOTI GERUS LAIKUS

Pokalbis su Lietuvos Laisvosios rinkos instituto prezidentu ir LR prezidento Valdo Adamkaus patarėja ekonominiams reikalams Elena Leontjeva

—Visų pirma norėtume išgirsti apie Jūsų vadovaujamą Lietuvos Laisvosios rinkos institutą.

—Laisvosios rinkos institutas buvo įsteigtas 1990 m. Jo tikslas yra skieisti ir įgyvendinti ekonominio liberalizmo idėjas (nepainiojant su amerikietiškoju liberalizmu — socializmo atmaina). Galvojame, kad tai palankus laikas, nes tik apie tai kalbėti, bet perėti prie laisvos rinkos santvarkos, tai yra, apriboti valdžią ir išlaisvinti žmogaus kuriamąsias galias.

Jau nuo pirmųjų darbo dienų institutas įrodė, kad įmanoma tokias reformas inicijuoti. Labai svarbu, kad institutas yra nepriklausomas nuo valdžios — privati institucija (think tank), iš valdžios negaunanti paramos.

Pradžioje buvo gan sudėtinga įsiterpti į politinius debatus, neįsijungiant nei į vieną partiją, nei į valdžios instituciją, tačiau, laikui bėgant, pavyko sulaužyti tą tradiciją. Beje, tokios, kaip mūsų, institucijos Amerikoje yra labai paplitusios. Jos gali būti veiksmingos ir Lietuvoje, skleidžiant naujas idėjas, kurių įgyvendinimas visapusiškai skatina progresą.

—Kaip Jūs suprantate ekonominį liberalizmą?

—Tai tradicija, kuri remiasi idėja, kad valdžia turi labai ribotą vietą gyvenime ir visos laisvės yra žmogaus, kuris turi savo privačią nuosavybę, išsilavinimą, talentus. Tas žmogus yra pagrindinis pasaulio stūmėjas į priekį, pagrindinis kūrėjas. Valstybės santvarka turi būti tokia, kad žmogus gyventų laisvai, kad jis galėtų pasireikšti ir pasiekti maksimalių aukštumų. Tai labai svarbu ir moraline, ir ekonomine prasme. Tokia santvarka yra ekonomiškai pati efektyviausia: sukuria daugiau gerovės. Žmonės gyvena taip, kaip jie yra verti — iš žmonių nieko prievarta neatimama, jie nėra vertiami dirbti jiems nepriimtino darbo. Žmonės, kurie yra nepajėgūs, tokioje visuomenėje remiami laisvanoriškai. Taigi atjauta tokioje visuomenėje yra visai kitokio lygio, negu socializme.

—Kaip atsitiko, kad tapote ekonomiste ir reformatore?

—Tai atsitiko turbūt todėl, kad man buvo ankšta ir šalta sovietinėje santvarkoje. Buvo nelengva gyventi. Palikau mokyklą po 8 klasių ir išėjau mokyti į elektromechanikos technikumą, pasirinkdama programuotojos specialybę, nes tikėjau, kad tai bus ma-

žiausiai ideologizuotas darbas, kuriame galėsiu panaudoti savo intelektą, bet neturėsiu aukoti savo moralės.

Tuo pat metu, būdama 15 metų, pradėjau vakarais dirbti konditerijos fabrike ir mačiau visą tą sistemą iš arti. Mačiau, kad žmonės nepajėgia išlaikyti šeimų iš šalininkų gaunamo atlyginimo, kad jie yra priverčiami vogti. Vogimas tarybinėje santvarkoje yra tiesiog sisteminė būtinybė. Tai ne paskirų žmonių nusikaltimas, o tiesiog visą santvarką buvo tokia, kad visi turėjo vogti iš valdžios.

Aš viską stebėjau ir man rūpėjo, kodėl visuomet yra tų konditerijos prekių deficitas, kodėl jų kainos santykinai žemos, jeigu yra nuolatinis trūkumas ir pan. Veliau, rašydama diplominius darbus, galėjau šiuos klausimus nagrinėti plačiau, ieškoti atsakymų. Kai prasidėjo „perestroika“, aš jau buvau bebaimanti ekonomikos mokslus universitete ir tiesiog man pasisekė, nes laikas sutapo su mano norais bei sugebėjimais. Pradėjau rasti atsakymus ir rūpimus klausimus. Juos radusi, negalėjau laikyti savyje. Reikėjo daryti reformą, pakeisti tą gyvenimą, kad jame nebeliktų tokių socialistinių ydų. Aš labai asmeniškai išgyvendavau tas blogybes, todėl smagu, kad dabar galiu dirbti šį darbą.

—Kai bendote ekonomiko, juk tuomet buvo uždaro visuomenės...
—Ekonominės dėsnių visuomenės veikia. Tuo metu aš intuityviai priėjau prie tų

ekonomikos tiesių, kurias, atsisėdęs pasauliui, galėjau perskaityti knygose. Vis tik knygos į mano gyvenimą atėjo vėliau, negu savarankiškas dėsnių suvokimas — aš pati buvau labai motyvuota ir pajėgi ieškoti atsakymų.

—Koks, Jūsų manymu, yra Lietuvos ekonominis stovis?

Reikia pasidžiaugti, kad turime tiek darbščius, dinamiškus žmonius, kurie, nepaisant kad dar nėra viskas gerai mūsų gyvenime, nepaliaunamai juda į priekį. Stiprėja įmonės, žmonės išmoksta dirbti tikrai naujoviškai, supranta, kaip reikia pertvarkyti valdymą, kontroliuoti kaštus, kaip reikia kovoti už rinką. Tokių žmonių, įmonių yra vis daugiau. Mano manymu, dabar reikia padaryti viską, kad žmonės galėtų savo kuriamąsias galias skirti produktų vienviekliai, nes, nepaisant visų pertvarkymų, Lietuvoje dar yra labai daug biurokratijos. Iš sovietinių laikų užsiliko visokių nereikalingų reglamentavimų.

Biurokratija ne tik nemažėja, bet didėja, nes ateina įvairūs reglamentavimai iš Europos Sąjungos, kuriamos vis naujos biurokratinės institucijos, įvairios paramos verslui schemos. Jos nėra gerai visą tą sistemą iš arti. Mačiau, kad žmonės nepajėgia išlaikyti šeimų iš šalininkų gaunamo atlyginimo, kad jie yra priverčiami vogti. Vogimas tarybinėje santvarkoje yra tiesiog sisteminė būtinybė. Tai ne paskirų žmonių nusikaltimas, o tiesiog visą santvarką buvo tokia, kad visi turėjo vogti iš valdžios.

—Jūs taip pat esate ir prezidento ekonominiams reikalams patarėja. Ką, kadangi suprantate šią problemą, kokiais išvadais siūlote prezidentui?

—Mes siūlome kryptingai tęsti liberalizmą, šalinti iš gyvenimo valdišką reguliavimą ir privatizuoti valdišką nuosavybę. Mano uždutis — rasiti konkretius sprendimus, kad šie procesai vyktų, nuosekliai eliminuoti matomas ir nematomas problemas. Pirmiausia, būtina pertvarkyti mokesčių sistemą, kad ji būtų paprasta, žmonėms suprantama, kad būtų kuo mažiau mokesčių biurokratijos ir mokesčių našta būtų kuo mažesnė. Siūlome labai konkrečius sprendimus, kaip tai gali padaryti. Natūralu, kad tas užtrunka laiką, be to, mokesčių politiką vis dėlto formuoja vyriausybė, o ne prezidentas. Kaip žinote, vasarą Seime buvo priimtos naujos mokesčių įstatymo pataisos, tai prezidentas vetavo vieną tų įstatymų, būtent tą, kurio

buvo numatyta įvesti 29 proc. kapitalo prieaugio mokestį tuo metu, kai Lietuvos kapitalo rinka dar nėra sutvirtėjusi, žmonės tos rinkos dar neatradę ir netapo aktyviais investuotojais.

Mes manėme, kad tokio mokesčio įvedimas visiškai sužlugdytų kapitalo rinką. Reikia pasidžiaugti, kad laimėjome tą vetavimą, mokesčiai buvo numazinti iki 15 proc. Nustatytas taip pat gerokas minimumas, todėl eilinis investuotojas praktiškai neturėtų mokėti jokio mokesčio.

Bet, matot, vetavimais ne viską gali pasiekti. Tai kraštutinė priemonė. Reikia kalbėtis su vyriausybe, diegti naujas mintis, kad jos duotų postūmį teigiamiems pokyčiams. Tarkim, mano jau minėta biurokratija. Visų jau yra pripažįstama, kad tai yra pagrindinis verslo plėtros stabdis. Kai aš pirmą kartą apie tai prabilau prieš trejetą metų, buvau nesuprasta, nes kalbėjau, kad verslui nereikia specialių paramos programų, nereikia valdiškų kreditų fondų. Juk tie fondai remiasi tais pačiais mokesčių pinigais. Verslui reikia esminio išlaisvinimo nuo visos biurokratijos mašinos.

Ačiū Dievui, įvyko lūžis. Šiandien tokias pačias mintis palaiko ir skleidžia mūsų Ūkio ministerija, įvairios partijos. Yra inicijuotas dereguliavimo judėjimas, tad pokyčiai vyksta, bet ne visada pakankamai greitai. Pradžioje reikia pakeisti supratimą ir tik tada gali tikėtis laimėjimo.

Visi, be abejoj, pastebėjo, kad prez. Adamkus įstatymus vetuoja daug dažniau, negu prez. Brazauskas, jis yra daug aktyvesnis vidaus politikoje ir ekonomijoje. Dabar roduši keltą iniciatyvą — pakeisti Akcinių bendrovių įstatymą, tobulinti mokesčius, o taip pat visą įstatymų leidybos procesą. Nebūsime pasyvūs, kaip kas norėtų.

—Ar Jūs skleidžiamos idėjos yra priimtinos Seimui?

—Lietuvoje po komunistinių metų daugeliui būtų gėda prisipažinti, kad nepalaukia laisvos rinkos ar norėtų sustiprinti valdžios dalyvavimą ekonomikoje. Tad daugelis pasisako už laisvą rinką, bet, deja, kai žengiami konkretūs žingsniai, tai dažnai sprendimai yra ne visai laisvaramiški. Tarkim, protekcionizmas. Labai dažnai iš konkrečių įmonių ateina spaudimas ir Seimo nariams, ir kitiems valdžios pareigūnams, priimti sprendimus, kurie prieštarauja laisvos prekybos dvasiai.

(Nukelta į 5 psl.)

Danutė Bindokienė

Kad ateitis iš praeities nesišaipytų

Žmogui būdinga kiekvieno svarbaus įvykio išvakarėse stabtelėti ir susimąstyti: ar mano ateitis nesisaipys iš praeities; ar visa mano praeities veikla bus tinkama ir atečiai?

Vienas svarbiųjų dabartinio mūsų gyvenamo laiko įvykių — dvidešimt pirmojo šimtmečio slenkstis, kurį netrukus turėsime peržengti. Tai vis dėlto ypatinga laiko riba, suteikianti progą žvelgti į ateities galimybes ir galbūt atitaisyti klaidas, padarytas praeityje. Kadangi šis šimtmetis atnešė žmonijai tiek daug nelaimių ir kančių, norime tikėti, kad busimasis bus taikšnis ir produktyvesnis.

Po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo užsienyje gyvenančių lietuvių visuomenė išryškėjo skaudi tiesa, — ne visi tautiečiai, Antrojo pasaulinio karo metu pasitraukę iš tėvynės ir šventai pasidėję į ją grįžti, jeigu vėl nušvies laisvės rytas, gali ar nori savo pažadus vykdyti. Grįžtantieji vis tik yra išimtis ir vargiai jų skaičiai pagausės. Tačiau lietuvių, nors ir pasilikdami gyventi toli nuo savo kilmės krašto, nenori atsakyti tautinės tapatybės, savo lietuviškojo paveldo — kultūros, papročių, tradicijų, kalbos, spaudos ir visuomeninės veiklos.

Tai pažadas atečiai. Bet ar jis įvykdomas? Ar bus pakankamai norinčių tuo lietuviškumo keliu eiti? O gal reikia ieškoti naujų veiklos pusių, būdų ir aspektų, kad jaunesnės lietuvių kartos — esančios ir būsimosios — neatitrūktų nuo gyvosios tautos kamienos.

Pastaruoju metu šie klausimai nagrinėti ir į juos atsakymų ieškoti trys skirtingose renginiuose. Spalio mėnesio pradžioje JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos rengtoje konferencijoje Cleveland, OH, buvo kalbėta apie galimybes įtraukti į aktyvią veiklą daugiau jaunesnių narių, atrasti veiklai prasmingus tikslus bei siekius, kai tie, į kuriuos ilgus dešimtmečius koncentravosi ir visas pastangas kreipė užsienio lietuviai — būtent, Lietuvos laisvės atgavimas — dabar jau nebeegzistuoja.

Netrukus po to Čikagoje su-ruoštas Ateities savaitgalis, kurio metu daug dėmesio kreipta į ateitininkijos atskaitomybę praeičiai ir atsakomybę atečiai. Kaip ir JAV LB Krašto valdybos konferenci-

joje, praeityje atliktų darbų sąrašas buvo ilgas ir išpuolingas. Jeigu tai imtume ateities veiklos pagrindu, dėl jos sėkmingumo tikrai netektų rūpintis.

Tačiau ir vienos, ir kitose svarstybose aidėjo ta pati rūpestio gaida: žinome, kas praėjo, bet nežinome, kas laukia mūsų organizacijos, mūsų visuomenės, apskritai lietuvių išlikimo, kai pats tvirtiausias užsienio lietuvių veiklos variklis užsikirtė.

Tarytum abiejų pirmųjų konferencijų aidą atskambis pasigirdo ir LSS Skautininkų, židinių bei vyr. skautų suvažiavime, kurio pagrindinė mintis — „Tesėti pažadai“: savo organizacijai, savo tautai, sau patiems.

Nors šių renginių tikslas buvo orientuoti į ateitį ir veiklos tęstinumą būsimajame šimtmečiuose, daug daugiau laiko skirta praeičiai. Suprantama, kad lengviau kalbėti apie tai, kas buvo, išrikiuoti atliktų darbų gretas ir pasiūlyti juos gausiau. Nereikia ypatingo įvalgumo suprasti, kad praeities veikla nesugrąžina: kur kas mažiau dirbančiųjų, o ir jų pažūros, i tiek organizacinę, tiek asmeninę kultūrinę veiklą jau skiriasi.

Vis tik mūsų dar daug. Dar negreit išnyksime, nes kiekvienas žmogus nori priklausyti tautinei bendruomenei, žinoti savo kilmės šaknis. Didžiausią problemą sudaro išsiskirstymas po visą platųjį Šiaurės Amerikos žemyną. Kažkada gyvenome arti vieni kitų ir džiaugėmės savo lietuviška aplinka, savo tautiečių artumu. Dabar kartais pasijuntame labai vieniši: kelios šeimos čia, saujelė lietuvių ten, o kai kur tik pavieniai... Tai tarytum menkos salelės svetimuose vandenynuose. Nesunku jame pasikęsti, nesunku taip atskirtiems nuo savųjų pajusti nykų beviltiškumą.

Kad tai neatstiktų mums patiem, o ypač jaunesniems mūsų lietuviškosios visuomenės nariams, turime jungtis. Užuo salėlių — sudarykime žemyną. Raskime daugiau veiklos ir bendravimo būdų, kurie mus vieni su kitais jungtų, rištų. Lengviausiai tai atliks lietuviška spauda. Jeigu ją prenumeruosime ir skaitysime, jeigu jos puslapiuose rašysime apie savo veiklą, darbus, šeimą (arba bent atsisiimsime nuotraukų), niekuomet nebūsime vieniši.

kurie tarpais taip susisukdavo, kad tik jie ir tebuvo matyti. Kurį laiką žiūrėjau į tą gamtos šėlsną net akių į šoną nepasukdamas.

Susigriebiau, kad sekmadienis. Lietuviškos Mišios vienuoliktą, tai atbūdau patiu laiku. Nusisukčiau, apsiirengiau, užuo valges pusryti, palgalvojau prasitaikią kiemą. Išėjau per garažą. Akį metus sunku buvo pasakyti, kiek sniego. Vietomis kiemas buvo plikas, prie garažo gal daugiau negu pėda. Vėjas dūmė skersai kiemą. Prikabinau kastuvą sniego, kilstelėjau, ir visas nuklėm su vėju, kilstelėjau kitą, tas pats, o tos vietos, kur sėmiau, tokios pat, lyg niekieno neliestos. Pasidairiau. Prie namo vietomis pusnys jau buvo ligi pusės langų. Numojau ranka, uždariau garažą ir sugrįžau į vidų. Pasidairiau pro langus. Niekur nė gyvos dvasios. Gal valandą grožėjaisi sniego žaismu, kuris kelyje užkluptiems joks grožis. Ar daug truko ir man. Kai grįžau, buvo tik menka pradžia, bet jeigu būčiau sugaišęs ligi popiečio, kažin kur būtų pasitikęs. Paskambinau. Atsiliepė Aldona.

—Ar jau namie? — paklauso.
—O kur daugiau? Žinoma, kad namie.
—Tik dabar?
—Ne, jau išsimiegojau.
—Prieš kelias minutes skambinau, niekas neatsiliepė.

—Turbūt buvau išjęs sniego nusikapstyti.
—Tai nedaug. O čia per radiją išgirdom, kad pas jus didelė puga. Manėm, kad ko gera...

(B.d.)

NEIŠGYVENTŲ DIENŲ NAŠTA

JURGIS JANKUS
ROMANAS

Nr.67

(Tęsinys)

Ji buvo kažin kur kitur. Išgėręs kavos dar vieną puodelį rengiaus užmokėti ir krūptelėjau: kišenėje užčiuopiau Brigitės laišką. Nuvežiau ir visiškai užmiršau, o jis nepriminė. Netikėjau, kad būtų pamiršęs.

Nejaukumo prislėgtas išvažiavau toliau. Kas tikės, kad nuvežęs užmiršau. Pagaliau radau sprendimą ir kiek apsiraminau. Jeigu nenorės tikėti, pasakysiu.

—Jeigu toks jau geras, kodėl nepriminė? Kodėl vis man atsiminti?

Naktį kelias visiškai ištuštėjo. Matyti įvažiavau į vietą, kur pradėjo šalti. Vidury kelio susisukdavo balti sniego sukuriukai ir vėl nuklėdavo į tamsą. Kita greitkelio puse retkarčiais pralėkė po vieną kitą mašiną. Užpakaly ilgai nebuvo nieko. Po kiek laiko atsirado viena. Atsirado ir buvo aišku, kad artėja. Metiau akį į savo greitį. Tarp septyniadesimt ir septyniadesimt penkių. O šviesa vis tiek artėjo. Ir pro šalį pralėkė, lyg aš būčiau stovėjęs vietoje. Paspaudžiau ir aš ligi aštuoniadesimt penkių. Tik pažūrėti kaip greitai jis lekia, bet jis lėkė ir nuklėk. Spėjau, kad lėkė apie

šimtą, gal net ir gerokai greičiau. Netrukus visiškai išnyko iš akių.

Po to trumpo išsiblaškymo vėl sugrįžau prie savo greičio, o mintys vėl sukosi apie Aldoną, Joną ir apie Brigitą. Kai pajutau, kad kišenėje teguli laišką, sugrįžti į jį. O kaip būtų, jeigu jį pakeistų nuomone. Ir ne tai. Kad jai šautų į galvą mintis, ar kas nors atsitiktų, kad ji staiga panūstų Jono. Kad parvaziavęs randu laišką: ji staiga pasiūgusi Jono ir jau gatavai pakėlusį koją lėkti. Tik reikia susitarti, kada bus man patogiau ją nuvežti pas jį. Ir tai nebūtina. Tik kada galėčiau parūpinti jai kokią priemonę, kad ji patį galėtų nuklėkti į tuos jo kalnus. Jeigu taip emė atsitiktų, ką Jonas sakytų ją staiga pamatęs. Juk ji tikrai ne tokia pat, kokią jis nešiojasi. Pažiūrėjęs gal paklaustų pavardės, ir viskas kaip šalta srovė nugar-metų į nebotį. Gal teltikų tik nustebimas, kad to paties jausmo ne šėšelio nebėra. Ir kad anam nusiteikime jokio tikro jausmo nebuvo, tik įžeistas išdidumas, tik nenoras atsakyti nuosavybės.

Naktį tuščiam kely gėra galvoti. Per ilgus važinėjimus esu daug visko prigalvojęs, esu fabrikui net porą visiškai naujų išradimų parvežęs, o apie skaidrių darbo pagerinimų ir atsiminti būtų sunku, bet su tokia kvailyste turbūt pirmą sykį grįžau. Su nuvežtu ir neatiduotu laišku.

Buvo stipriai atšalę. Aštrokas vėjas blaškė snages ir aštriais dyguliukais kapojo veidą. Oras buvo pilnas žiemos. Ne toks, koki palikau. Viduje užsiriebiau šviesą net palto nenusimetęs nuėjau prie durų, pro ku-

rias buvo sumetamas paštas. Buvo laikraščiai ir keli laiškai, dar tebekalėdiniai. Ir Brigitos. Net krūptelėjau: ar ir bus taip, kaip važiuojančiam iš kabin kur atlindo minty. Jį pirmiausiai ir praplešiau. Tik sveikino su Kalėdomis. Kitame kortelės šone pridėjo pas-tabėlę „Mano laiško turbūt negavai, kad nesulaukiau atsakymo“. Nejaukumas nuklėkė, kad dar vis nenori paleisti.

Atsisveikindama Aldona prašė, kad grįžęs tuoj paskambinčiau. Žvilgtelėjau į laikrodį. Buvo jau gerai po pirmos. Ji turėtų būti pačiam imygy. Neskam-binau. Atidėjau rytmetiui. Ir atsigulus, galvoje tebe-šmėksojo neatiduotas laiškas, ir kodėl Brigita nė puse žodžio neužsiminė Jono. Argi jis taip jau visiškai išdilo jai iš minties? Vėl ir vėl lindo galvon, kad tas atėjo tik iš noro užsispyrti, ypač kai patyrė, kad jos užsispy-rimas Joną gniuždo. Bet jeigu tik taip... Jeigu tik. Ir staiga šovė mintis, net ateinantį snaudulį į šalį pas-tūmė: jeigu Jonas imtų ir parašytų: „O ir pasiūsk. Bėgai ir gerai, ir žinokis. Man tu iš akių ir iš min-ties. Ir žinokis! Ir žiūrėk, kad man daugiau nesimai-šytum! Išėjai ir nebesidairyk atgal“. Galvojau parašyti laiškučių ir tokią patarimą jam pasiūlyti. Ką gali žinoti, ką paprastas tiesus žodis gali žmogui ir išgydyti. Ne ją. Jį.

Miegოju gerai ir pražūdau gerokai praausūs. Kambarį tebebuvo ankstyvo rytmetio pilkuma. Me-ciau akį į laikrodį. Buvo pusė desimtos. Kas? Vėl lyja? Pakilęs iš lovos pažūrėjau pro langą. Paga. Anapus gatvės kaimyno namas ir medžiai skendo sukuriuose,

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

IŠ NAUJO ATRASTAS TIKĖJIMAS

Sąjūdžio „Opus Dei“ septyniadesimtmetis

Nuostabus Viešpaties planai ir užmojai! Nors jie dažnai mūsų akiai nepastebimi ir mūsų sudiržusiai širdžiai neįjuntami, tačiau tiesiog stebėtinai gimsta, dar nuostabiau plinta ir neša gausių vaisių, kuriais mintame mes, mūsų tauta, visa šiuolaikinė visuomenė.

Šio amžiaus trečiojo dešimtmečio pabaigoje — 1928 m. spalio mėn. 2 d. — vos tik tai po trejų kunigystės metų išpanų kunigo Chosemarijos Eskrivo de Balaguerio (Josemaria Escriva de Balaguer) įkurtas religinis sąjūdis — Societas Sacerdotalis Sanctae Crucis (Šventojo Kryžiaus kunigų Bendrija, dabar trumpai vadinama „Opus Dei“) šiemet jau švenčia septyniadesimtmetį.

Jo įsteigėjas Eskriva de Balagueris yra gimęs 1902 m. Ispanijoje. Madrido un-te studijavęs teisę, gavo daktaro laipsnį. Vėliau mokėsi popiežiškame Laterano universitete Romoje. Sielovados darbą pradėjo kaimuose ir miesteliuose, paskui Madrido vargšų kvartaluose. Saragosos un-te apsigynęs filosofijos ir literatūros daktarą, Eskriva paskirtas Saragosos seminarijos rektorium. Be to, Madrido žurnalistikos mokykloje dėstė filosofiją ir profesinę etiką, o paskui Madride ir Saragosoje — romėnų teisę. Netrukus kun. Eskriva tapo Jo Šventybės romų prelatu, kanonų teisės kodekso autentiško aiškinimo popiežiškosios komisijos patarėju, Navaros un-to kancleriu ir Romos popiežiškosios teologijos akademijos nariu.

Kunigo Eskrivos įsteigtąją organizaciją 1947 m. vasario 24 d. pripažino šv. Sostas, o po trejų metų galutinai ją patvirtino. Šiai organizacijai priklauso kunigai, pasauliečiai vyrai ir moterys. Ypatingai daug dėmesio šis jau visuose penkiuose žemynuose išplitęs sąjūdis skiria inteligentiškai. Jos tikslas — krikščioniškosios tobulybės ieškojimas visuose visuomenės sluoksniuose. Mons. Eskriva gyveno Romoje ir iki pat savo mirties (1975.06.26) vadovavo „Opus Dei“. (Dabar Romoje gyvenantis „Opus Dei“ prelatas vyskupas Chavjeras Ečevarija skiria atskiriems kraštams regioninius vikarus ir tam tikras tarybas). Nors buvo nemaža prieštarų nuomonių, netgi atvirų prieš, tačiau prieš keiserius metus (1992) „Opus Dei“ įkūrėjas popiežiaus Jono Pauliaus II Romoje paskelbtas palaimintuoju.

„Opus Dei“, — kaip yra pasakęs kun. Ch. Bokampas, — neturi kito tikslo — tik vesti žmones prie Dievo. Ji neturi nei politinių, nei piniginių tikslų. Tai sunku patikėti žmonėms, neturintiems tikrų dvasinių gyvenimo tikslų. „Opus Dei“ nariai nėra vienuoliai, kurie jau savo aprangą stengiasi teikti liudijimą. Jie yra normalūs piliečiai, paprastai krikščionys, kurie rimtai priima su krikštu gautąjį pašaukimą... Gili pagarba Eucharistijai, Dievo motinystė, išmokėjimas — viso to neįkainojama. Dievo motinystė, iš tikrųjų popiežiui ir vyskupams, santuokos neišardomumo pripažinimas — vis to negalima vadinti nei progresyvu-

mu, nei konservatyvumu: tai tiesiog įprastas katalikiškumas... II Vatikano Susirinkimas išties perversmas; kiekvienas — taksai vairuotojas, dailininkas ar inžinierius — gali tapti šventuoju... Aš manau, jog yra gerai, kad pasauliečiai tampa liturginių apeigų lektorais ar aktyviai veikia paraprijos taryboje. Tačiau pirmoji jų krikščioniško liudijimo vieta yra šeima, darbovietė, svarbus bendravimas su kaimynais... daugelis žmonių tik per kaimynus pasauliečius gali išgirsti Evangeliją ir pažinti Kristų. Ne be reikalo „Opus Dei“ įkūrėjas Chosé Marija Eskriva yra pasakęs: „Pasaulinės krizės kyla tada, kai pritrūksta šventųjų“.

„Jis lėto skaitė šiuos patarimus. Svarstė atidžiai šias mintis. Tai, kas čia kalbama, šnibdu tau į ausį: atvirai, kaip draugas, brolis ir tėvas. Šitokių nuodirdų atvirumą išklauso Dievas... Aš vėl pažįdinsiu tavo prisiminimus, kad tau suklestėtų tokių minčių, kurios tave išskaudintų, verstų tave pataisyti savo gyvenimą, kad pasuktum maldos, meilės keliu...“ — tai 1934 m. pasirodžiusios „Dvasinių mąstymų“ knygos, vėliau pavadintos „Keliu“, pradžia. Neveltui sakoma, kad šioji 999 patarimų knygelė — XX amžiaus žmonių tarsi antrasis Tomo Kempiečio „Kristaus sekimas“. Įvairaus amžiaus, išsilavinimo ir kultūros skaitytojai, ramiai, atsidėję ir įsigilinę į tuos trumpus išlaidus, pastabų, išrašų ir ilgų kun. Eskrivo priešais šv. Sakramentą svarstymų išrinktus, Dievo šviesoje išgildintus vidinio gyvenimo perlus, tūkstantčiai ir net milijonai skaitytojų sėmėsi ir tebesisemia šviesos, išminties ir dvasinių jėgų, kad galėtų pasislinkti artiau Dievo, galėtų įprasminti savo kasdienybę.

„Kelio“, kuris išverstas ne tik į lietuvių, bet ir dar į keliasdešimt kalbų, sėkmę vertėčia manyti, kad autorius suradė tinkamą, sakykime, klasikinę mūsų dienoms reikalingą išraišką, svarbių, aktualių minčių pateikimo būdą, atitinkantį mūsų skubotą, neramų ir veržlaus amžiaus ritmą. Placiai „keliasdešimčiai kalbų po pasaulį pasklidusi nedidelė knygelė liudija Bažnyčios gyvastingumą, jos neišsėmiamas galimybes. Pati svarbiausioji „Kelio“ vertė, kaip rašoma leidėjo pastaboje, „skelbiama idėjų pilnumas ir gyvybė... Kristaus žodis nėra miręs, o gyva tikrovė, galinti pakeisti kiekvieną žmogų, jei tik jis neužveria savo širdies“.

Lakoniški, kupini gilių prasmės, verčiantys atidžiai pažvelgti į savo poelgius, darbą „Kelio“ posakių žodžiai išties priverčia sutelkti skaitytojo dėmesį. Jie apima itin platų vidinio gyvenimo spektrą: maldą, skaistumą, santūrą, atgailą, sąžinės sąskaitą, pasiryžimą, Dievo Apvaizdą, mokslą, šventumą, Dievo meilę ir pan. Labai gerai, kad lietuviškajame leidime įdėta ne tik šv. Rašto citatų, bet ir dalykinė rodyklė, leidžianti susirasti bet kokią temą reikalingą posakį ar mintį.

Nuosirdžiai ir paprastai autorius paliečia pačius intymiausius mūsų gyvenimo at-

Spalio 17 dieną Vilniuje, Apaštalinėje nunciatūroje, buvo surengtas minėjimas, skirtas popiežiaus Jono Pauliaus II 20-osioms išrinkimo metinėms. Nuotraukoje (iš kairės): vyskupas Jonas Boruta, SJ, vyskupas Jonas Tunaitis ir apaštališkasis nuncijus Lietuvai Erwin Josef Ender po minėjimo.

vejus. Štai kaip jis jautriai ir atvirai mąsto apie šventiausiąją Mergelę Mariją: „Skausmingoji Mergelė. Kai į ją žvelgi, matyti Jos širdį: Ji — Motina, turinti du sūnus, stovintis priešais vienas kitą — Jėzus ir tu“ (506).

„O, Motina, Motina! Fiat — tebūnie! Šiuo žodžiu mus padarei Dievo broliais ir Jo garbės paveldėtojais. Būk palaiminta!“ (512)

„Anksčiau vienas nepajegei.

Dabar šaukis Karalienės. O su Ja — kaip lengva!“ (513)

Kiekviena knygos „Kelias“ tema, kiekvienas minčių skyrelis — savotiška, trumpa ir įtaigi mąstymų pynė, kurios prasmę gali suprasti kiekvienas, kas sugeba išsinti iš kasdieniškos vidutinybės, kas geba pajusti vidinių mąstymų grožį, įvertinti bendravimą su antgamte, kas nesitenkina vien medžiaginiais, kasdieniniais ir įprastaisiais gyvenimo dalykais:

„Vaikeli, neprarask savo mielo papročio dažnai atbėgti prie tabernakulio“ (876).

„Tave puola!“ Nesupyk, kaip tau pataria puikybė. Tik pagalvok: kaip jie mane myli: kiek daug jie dar nepasakė, nutylėjo“ (698).

„Kelio“ autorius — nuostabus psichologas. Jis nesikreipia į mokytoją, mokinį, techniką ar lakūną. Jis kalba ir pasakoja — visiems. Be išimties visiems. Štai kodėl tie trumpučiai sakiniai, posakiai, lakios mintys taip įstringa, įsimena, kad, regis, čia kaip tik man, būtent man, patalpyta, kaip tik man pasakyta. Tada labai panašu į kai kuriuos paveikslus, kurių akys, nepaisant, kokiame kambaryje, salės kampe būtum, atrodė visada nukreiptos kaip tik į tave. Taip ir „Kelio“ mintys taikliai šauda į kiekvieno sielos dešimtuką — patį geriausią taikinį.

„Apaštalinė „Opus Dei“ veikla tikrai įvairi ir placiaus. Tat universitetai ir koledžai, įsikūrę ne tik Europoje, Afrikoje, Japonijoje, Meksikoje, bet ir studentų bendrabučiai, konferencijų salės, mokslo ir labdaros centrai, techninės ir žemės ūkio mokyklos, klinikos ir vaikų lopšeliai. Šventasis Sostas įkūrė šios organizacijos prelatūrą ne tik Romoje, bet ir Pietų Amerikoje, Peru.

Iš visų „Opus Dei“ narių daugiausia (98 procentai) — pasauliečiai. Jie buriasi pagal savo norą, iš organizacijos centro negauna išankstinių nurodymų, pavyzdžiui, jeigu vadovas inžinierius, jis apie save gali burti techninę inteligentiją, mechaninių dirbtuvių darbininkus, technikus, politinius studentus ir pan. Šiems vadovams nereikia laikytis jokių griežtų normų.

Prelatūra nevaržo jų visuomeninių ir politinių siekių. Svarbiausi „Opus Dei“ nario bruožai: turi būti pakankamai doras, gerbti kiekvieno žmogaus teikimą, pažūras, galėtų laisvai pasakyti savo nuomonę, kad būtų ganėtinai katalikiškas, tarnautų Bažnyčiai, kad nesusetų savo veiklos su vien žmogiškais grupiniais siaurais poreikiais.

Vienas iš pačių svarbiausiųjų tikslų, kuris itin vilioja ir mūsų dienų pasaulyje, daug prielankumo daugelio širdyse randas šios organizacijos bruožas: ji siekia padėti daugeliui žmonių atskleisti, koks įkvėpantis ir nuostabus yra krikščioniškas gyvenimas. Mums reikia keisti ne tiek mus supančią aplinką (jeigu ji nėra visiškai sugedusi), bet pirmiausia turime patys pasikeisti. Reiškia, kad Dievas vėl atsidurs pirmoje vietoje mūsų gyvenime, ir su Juo turime aktyviai derinti visus planus. Kada reguliariai meldžiamasi, geriau pažįstamas tikėjimas, kasdien priimamas šv. Sakramentas, kas savaitę atliekama išpažintis — pakyla mūsų „dvasinė temperatūra“, tada galėsime skieisti savo sielos šilumą aplinkai... Iš naujo tikėjimo džiaugsmo atsiranda įvairios asmeniškos iniciatyvos, kurios vykdomos savanoriškai ir Bažnyčiai nieko nekainuoja“. Štai, sakysime, keli tėvai bendromis jėgomis su-

manė įrengti vaikams sporto kambarį ar salę, kur jie patys vaikams pasakoja apie keliones, su jais žaidžia, rodo videojuostas, kviečia kitų kiemų vaikus varžyboms, kartu važinėja ir su jais bendrauja. Kiti tėvai pasikviečia neturtingųjų tėvų vaikus, parūpina jiems kas kelintą dieną pietus, nupirka knygas mokyklai, kviečiasi namo kartu su jų vaikais pažaisiti, pasivaikinti, pasikalbėti. Tokių bendravimo formų galima rasti daug, nes kiekviena proga — moterų susitikimas krautuvėje prie prekybos, vaikų lopšelio ar ligoninės koridoriuje, iškyloje ar prie bažnyčios durų gali tapti puikia religinių pasikalbėjimų ar katechezės tema, gero katalikiško sumanymo pradžia.

Džiugu, kad „Opus Dei“ įkėlė koją ir Lietuvon, kur, reikia tikėtis, deramai bus paminėtas šio veiklaus religinio sąjūdžio septyniadesimtmetis, kad kuo sparčiau paplistų mūsų šalyje krikščioniško veiklumo sąjūdis, apimtas visos gyvenimo srities, visus gyvenytojų sluoksnius jungiantis į vieną darnią Dievo vaikų šeimą.

Kun. K. J. Ambrasas, SJ

* Seimo Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcijos narė Nijolė Ambrazaitė vadovaus Parlamentinei ryšių su Gruzija grupei. Jos pavaduotoju paskirtas Jungtinei frakcijai atstovaujantis Albinas Vaižnūzis.

AMERICAN TRAVEL SERVICE

ŽEMIAUSIOS KAINOS Į VILNIŲ

Chicago \$399.00
Newark \$350.00

Specialios kainos skrydžiams į Vilnių iš įvairių JAV miestų.

Baltimore	\$480.00
Cleveland	\$540.00
Denver	\$564.00
Detroit	\$504.00
Los Angeles	\$594.00
Minneapolis	\$504.00
Omaha	\$582.00
Orlando	\$504.00
San Francisco	\$594.00
Tampa	\$504.00

Prie bilieto kainos reikia pridėti mokesčius.

Del bilietų užsakymo ir kitos informacijos prašome kreiptis į mūsų raštinę. Maloniai Jums patarnausime.

American Travel Service
9439 S. Kedzie, Evergreen Park, IL 60805-2325
Tel. 708-422-3000, 800-422-3190
Fax 708-422-3163

CLASSIFIED GUIDE

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turis Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3206 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS. H. DECKYS
TEL. 773-585-6624

Ar jūs vis dar brangiai mokate už pokalbius su Lietuva?
Be reikalo! Siūlome jums 33¢ už minutę, netikite?
„GLOBAL KEY“ TELEFONINĖS KORTELĖS — PIGŪS VIETINIAI IR TARPATUTINIAI POKALBIAI.
Nuolaidos galioja iki šv. Kalėdų. Taupykite pinigus kalbėdami! Užsakymai tel. 773-230-0138, 708-423-8302

HELP WANTED
Part time handy man for southwest Chicago repairs.
773-434-5201

Užtikrinkime Baltistikos studijų ateitį užsienyje ir Pabaltijų skirdami dosnią auką ir įrašydami į testamentą Association for the Advancement of Baltic Studies BALTIC STUDIES FUND.
Ypatingam tikslui galima įsteigti vardinį fondą. Aukos ir palikimai atleidžiami nuo JAV federalinių mokesčių.
Kviečiame kreiptis į AABS Executive Office, 111 Knob Hill Road, Hackettstown, NJ, 07840 NJ. Tel. 908-852-5258

TRANSPAK Siuntiniai į Lietuvą.
Pinigai per 2-5 dienas (state licensed). Padedame persikraustyti Lietuvai. Kalėdiniai maisto siuntiniai: \$98, \$45.

Mūsų istaiga yra laikraščio „Draugas“ paštas.
TRANSPAK 4545 West 63rd Street, Chicago, IL
Tel. (773) #38-1050

SŪDYTOS SILKĖS IŠ KANADOS!
Užsisakykite šventėms jau dabar!
20 svarų statinaitė – \$33.00
8 svarų statinaitė – \$19.00
Skambinkite 708-687-5627.
Pristatome UPS

Lietuvos trispalvė plevesuoja prie Vašingtono Carlton viešbučio, kuriame buvo apsistosios Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus. Nuotr. Elvyros Vodopalienės

REMKIME LIETUVIŲ
TELEVIZIJĄ

Vardas skamba gražiai, dingiai ir kelia lietuvių prestižą. Nei viena mažesnė tauta Amerikoje: estai, latviai, čekai, neturi savo operos, nei televizijos. Bet ar mes pajėgim jį išlaikyti?

Užbaigiant šimtinių vėjų, buvo gauta labai gražių atsiliepimų. Aukodami šimtes, lietuviai patriotai kėlė televizijos vadovų kvalifikacijos ir profesionalumą, sudarant programą ir jas perduodant. Tai puikus idealistų darbas. Daug lietuvių, įvertindami tokį aukštą Lietuvos televizijos lygį, skatino jos vadovus nenuilstamai dirbti, žadėdami paremti, patarė įsteigti televizijai palaikyti fondą.

Televizijos išlaikymas per metus kainuoja apie 100,000 dol., apie 2,000 dol. viena laidą. Į tą sumą įeina ir kulkas atlyginimas pranešėjams. Jei būtų sudarytas nemažas fondas, tokią sumą galima būtų gauti iš investuoto kapitalo palūkanų.

Bet kaip tą kapitalą sudaryti? Mes manom, kad Lietuvos televiziją žiūri apie 20,000 tautiečių. Jų tarpe yra apie 1,000 gerasirdžių, kurie jau paaugojo po 1,000 dol. ar daugiau Lietuvos fondui, Tautos fondui ir kt. Tie patys gerasirdžiai aukojo po šimtinę ir televizijai.

Reikia suprasti, kad mes įstengume paskirti po 1,000 dol. ir televizijai, sudarydami jai pagrindinį, neličiamą kapitalą. Jei tokių geradarių atsirastų nemažai per trumpą laiką, klausimas išsprendžiamas greitai. Jei tačiau kas nenorėtų ar negalėtų aukoti 1,000 dol. iš karto, galėtų tai padaryti aukodami 200 dol. kasmet. Vienas šimtas eilu televizijos išlaikymui, o kitas į fondą.

Jei kas televizijos programų negali matyti, ar nevertėtų jį paremti vien dėl prestižo? Todėl lauksime atsiliepimų iš plačios Amerikos, Kanados, Australijos ir kitų kraštų, kuriuose gyvena lietuviai.

Kol fondas susiorganizuos, nuclatiniai rėmėjai, kad ir su mažomis sumomis, prašomi remti ir toliau. Per pranešimus girdime — vienas kitas paaugojo po 10-20 dol. Ką reiškia 10-20 dol., jei viena laida kainuoja apie 2,000 dol.? Turėtų pabusti, kurie televiziją žiūri, bet jai neskiria nė cento. Visi ištieskim pagalbos ranką.

Be kultūrinių apraiškų mes greit išstipsim. Kviečiame neseniai atvykusius įsijungti į kultūrinį darbą ir skirti kuklią auką jį paremti.

Aš, įvertindamas Lietuvos televizijos reikšmę, skiriu 1,000 dol. ir jos fondą ir sutinku prisidėti prie komiteto suorganizavimo. Kol komitetas susiorganizuos, kol pasiekime Jus laiškais, prašom nuomones, patarimus ir aukas siųsti televizijos adresu: P.O. Box 215, Downers Grove, IL 60515. Tel.: 1-708-839-8922, o dėl komiteto prašom kreiptis į Jokubką tel. 773-776-7989.

Petras Ironis Jokubka
Chicago, IL

PREZIDENTŲROS
BIBLIOTEKAI
REIKIA KNYGŲ

Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus vardu kreipiamės į JAV ir Kanados lietuvių visuomenę padėti aprūpinti naujai kuriamą Prezidentūros biblioteką įvairiais leidiniais (knygomis bei periodine spauda).

Žinome, kad Vakaruose yra išleista aibė leidinių (kurių galbūt yra Jūsų asmeninėse bibliotekose ir kuriais Jūs jau nebesinaudojate), kurie būtų gan dažnai naudojami ne tik prezidento patarėjų, bet ir visų Prezidentūros tarnautojų darbe. Pageidaujama istorinės, geografinės, ekonominės, liuanistinės ir grožinės literatūros, enciklopedijų, žodynų, žinių ir t.t. Gavus daugiau leidinių, nei reikalinga steigiamai Prezidentūros bibliotekai, mes perduosime juos mokykloms, kurių bibliotekose stinga tokių leidinių.

Esame sutarę su TRANSPAK firmos vadovu Romanu Pukščiu dėl Prezidentūros bibliotekai aukojamų knygų ir spaudos leidinių surinkimo bei jų persiuntimo į Lietuvą (aukotojų knygos šiam tikslui bus siunčiamos nemokamai).

Iš anksto esame Jums, mieli lietuviai, dėkingi už paramą ir pagalbą.

Andrius Meškauskas
LR prezidento kanceliarijos
vadovas
Vilnius

PAGIRTINAS
PAREIŠKIMAS

Perskaitiau „Drauge“ lapkričio 6 d. Laiškų skyriuje „Pareiškimas“ ir labai nudžiugau, kad dar yra organizacijų, kurios seka Lietuvos gyvenimą ir visas negeroves. Pareiškimą pateikė Lietuvos fronto bičiulių taryba.

Pareiškime sakoma, kad šiais metais Baltijos valstybių prezidentai sutarė sudaryti komisijas nacių ir komunistų okupacijos metais įvykdytiems nusikaltimams įvertinti. Lietuvos prezidentūra pranešė apie komisijos sudarymą ir paskelbė jos sudėtį. Pareiškime sakoma, jog visi pasaulio lietuviai turi pageidauti, kad komisiją sudarytų aukščiausios kvalifikacijos žinovai, nes jie padarys sprendimus, turintius istorinę reikšmę Lietuvos valstybei. Fronto bičiulių taryba mano, kad prezidentūra turėtų viešai aptarti komisijos narių kvalifikacijas. LFB taryba ragina Lietuvos prezidentūrą paskelbti visų komisijos narių išsamias biografijas, kad visuomenė žinotų, į kieno rankas perduodamas istoriškai reikšmingų valstybės klausimų sprendimas.

Po šito rimto pareiškimo visos organizacijos ir visa lietuviškoji visuomenė turėtų stipriai reaguoti, kol dar nėvėlu, o Lietuvos fronto bičiulių tarybai širdingas ačiū! Nelaukime, nes gali atsitikti kaip su „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ pirmuoju tomu.

Antanina Repšienė
Chicago, IL

DIRBKIME KARTU

Spalio 23 d. laidoje skaitau apie naujų ateivių vaidmenį. Matyt, pas mus, čia, Čikagoje ir apylinkėse yra daugiau paslaugų naujai atvykusiems iš Lietuvos. Universitetai, kolegijos, gimnazijų patalpose turi nemokantiems anglų kalbos kursus. Jie yra visiems prieinami. Taip pat ir LB Lemonto apylinkė turi anglų kalbos kursus.

Kaip gali žmogus, dirbdamas darbą, „prarasti savo vertę“? Ar vien tik išimokslinęs žmogus turi vertę? Dauguma atvykusiųjų į JAV ieškoti geresnio gyvenimo pradeda dirbti paprastus darbus. Po kiek laiko, išmokę kalbą, pradeda ieškoti darbo savo specialybėje. Tie pasiturintys „amerikoniškai lietuviai“, atvykę į šį kraštą, dirbo paprasčiausius dar-

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus spalia 21 d. pasirašo svečių knygoje Vašingtono Holocausto muziejuje.

Nuotr. Elvyros Vodopalienės

bus ir tikrai žino, koks yra naujakurio kelias šiam krašte. Gaila, kad nesuprantam vieni kitų, gaila, kad žmogaus vertė skaičiuojama pinigais, ne draugiškumu ir nuosirdumu.

Linkiu JAV LB apylinkėms išspręsti šiuos straipsnyje siūlomus klausimus, džiaugsimės, kada dabar iš Lietuvos atvykę lietuviai kovos su mumis dėl lietuviybės išlaikymo, nes, bendrai dirbdami, daug galime pasiekti.

Baniūtė Kronienė
Lemont, IL

PAREIŠKIMAS

Lietuvių fronto bičiulių sąjūdis aktyviai dalyvavo beveik penkiasdešimt metų trukusioms Lietuvos okupacijoms pasipriešinimo judėjime. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, mūsų susirūpinimas Lietuvos gyvenimu nei kiek nesumažėjo. Negalima užmiršti okupacines praities, nekaltai pralieto kraujo, kančių ir ašarų. Jokių būdų negalima sušlyginti budelio ir aukos. Sūjo savo kreipimusi į Lietuvos Respublikos Seimą, prezidentą ir vyriausybę bei visą Lietuvos visuomenę, tiek Lietuvoje, tiek užsienyje, išreiškiamas savo pažiūras kai kuriais mus stebinčiais įvykiais.

Neseniai Lietuvos Respublikos Seimas priėmė įstatymą „Dėl SSRS valstybės saugumo komiteto (NKVD, NKGB, MGB, KGB) vertinimo ir šios organizacijos kadroinių darbuotojų dabartinės veiklos“. Jame SSRS valstybės saugumo komitetas pripažįstamas nusikaltama organizacija, įvedama į valstybės saugumo komiteto kadroinių darbuotojų dabartinės veiklos apribojimai, nurodomi apribojimų netaikymo atvejai.

Išstatymas sukėlė daug ginčų ir aistrų. Nesuprantami prezidento patarėjų prieštarągi pasisakymai. Vienas iš jų pareiškė, kad „Išstatymas taip blogai surašytas, kad būtų tekę taisyti beveik kiekvieną paragrafą“. Kitas patarėjas, aiškina: „kad prezidentūra jokių šio įstatymo pataisų neatkūstų. Prezidentūros nuostata labai aiški: netobulinti šio įstatymo, kol jo neįvertins Konstitucinis teismas, prezidentūra galvoja apie naujo po-būdžio platesnį ir išsamesnį dokumentą“.

Išstatymą prezidentas gražino Seimui persvarstyti, bet jokių pataisų, išskyrus sustabdymą jo išgaliojimo šešiams mėnesiams, Seimui nepateikė. Seimas nutarė įstatymo išgaliojimą atidėti iki 1999 m. sausio 1 dienos.

Pritariame Seimo nario Algirdo Patacko kalbai pasakyti Lietuvos Respublikos Seime, neeilinėje sesijoje. 1998.

07.16. Cituojame: „Nuostabė, bent iš pirmo žvilgsnio, prezidento pozicija. Vakarų žmogui labiau nei mums tu-rėjo būti aišku, kaip svarbu yra įvardyti KGB kaip nusikaltamą struktūrą. O nusikaltamai struktūrai priklausę yra nusikaltę vien priklausymu, lygiai kaip kriminalistikoje vien priklausymas organizuotai nusikaltėlių grupuotei yra nusikaltimas“.

Lietuvių fronto bičiulių taryba kreipiasi į visus geros valios lietuvius, ragindama, kad prasidėjęs judėjimas link desovietizacijos, nors ir pavėluotas, tęstųsi.

Laukdami rytingų ir skubių žingsnių desovietizacijos link.

Lietuvių fronto bičiulių taryba

LIETUVOS EKONOMIKOS
ATEITIS

Atkelta iš 3 psl.

Vis tik sprendimai yra primami. Iš to kai kam yra labai konkreti nauda. Visuomenė gi pralošia.

Supratimas apie laisvą rinką yra pakankamas, bet praktiškai ne visada remiamasi jos idėjomis. Vis dėlto jau įvyko masyvus lūžis ir laisvos rinkos idėjos daug geriau žinomos. Čia turbūt ir mūsų instituto nuopelnas, nes spaudime labai daug straipsnių, per TV ir radiją ir aiškiname, kaip vienokia ar kitokia dabarties problema turėtų būti sprendžiama laisvos rinkos principais, kokie šios tvarkos pranašumai.

Tarkim. Lietuvos valiutos surišimas su JAV doleriu. Ši reforma surišo valdžiai rankas, neleidžia manipuliuoti Lietuvos pinigais. Kai aš tą sprendimą pasiūliau 1993 m. ir kai jis buvo per vargus įgyvendintas, teko pereiti per labai daug kaltinimų, netgi iš žmonių, kurie save laikė liberaliais. O šiandien Lietuvos žmonės labai gerai supranta, kad puiku turėti litą, kuris yra tiek pat stiprus, kaip doleris. Tas padeda užtikrinti ne tik pastovius pinigus, bet pastovumą visai ekonomikai.

—Kokia yra Jūsų nuomonė apie dabartinę Rusijos ekonominę krizę?

—Aš manau, kad ta krizė yra pakankamai dėsninga. Rinkos principai Rusijoje buvo diegiami, bet nepakankamai. Buvo kuriamas valstybinis kapitalizmas, nes valdžia labai aktyviai dalyvavo ekonomikoje, aktyviai bendradarbiavo su naujaisiais kapitalistais, o tai paprastai pasireiškia ypatingai didele korrupcija. Be to, valdžia labai daug skolinosi ir pati investavo pasiskolintus išteklis. Valiutos kursas „plaukiojo“ centrinio banko nustatyta me, „koridoriuje“ — būtent, taip daugelis siūlo tvarkyti ir mūsų

litą. Centrinis bankas vykdė visokias intervencijas į rinką. Todėl krizė buvo galima numatyti: valdžios noras pinigų paimti ir kontroliuoti nėra pagrįstas jos pajėgumu tai atlikti. Mokesčiai ir maitai buvo pakankamai aukšti, mokesčių sistema labai prasta, komplikuo-ta, todėl žmonės, kiek galėjo, tų mokesčių vengdavo. Valdžia neturėjo pakankamai iplaukų ir buvo aišku, kad vieną dieną ji nesugebės įvykdyti savo išpareigojimų.

—Jeigu ta krizė buvo numatyta, kaip Lietuvos vyriausybė jai ruošėsi?

—Lietuvos bankai tikrai minimaliai investavo į Rusijos vyriausybės vertybinius popierius. Buvo galima numatyti Rusijos skolinimosi ekspansijos padarinius ir bankai (išskyrus vieną) saugojosi, todėl praktiškai beveik nenukentėjo. Tai turbūt pagrindinis Lietuvos skirtumas nuo Latvijos ir Estijos, nes ten vis dėlto dabartinė krizė daugiausia ateina iš bankų.

—Prez. Adamkaus viešnagės metu Jūs taip pat lankėte JAV-se. Kaip vertinant Lietuvos verslo žmonių galimybes pasinaudoti JAV ekonomika?

—Amerikos ekonomika buvo ir lieka laisviausia pasaulyje. Rinka be galo dinamiška ir, manau, Lietuvos verslo žmonės geros galimybės toje rinkoje susirasti sau nišą.

—Ar jie yra vadybiškai pasiruošę tai atlikti?

—Negalime kalbėti apie visus. Yra žmonių, kurie puikiai tam pasiruošę, kurie iš JAV grįžta su konkrečiais ryšiais, kontraktais ir sugeba sukurti sau vietą ten, kur, atrodo, tiesiog nėra, ką sugalvoti.

—Kokia Jūsų prognozė Lietuvos ekonomikai ateinančių 12 mėnesių laikotarpiui?

—Manau, kad ekonomika turėtų toliau augti, gyvybingi verslai toliau stiprės, taip pat manau, kad turėtų bankrutuoti imonės, kurios įrodė savo nesugebėjimus tvarkytis naujoviškai. Deja, valdžia neleidžia joms bankrutuoti. Kuriamos įvairios programos, kad tas imonės mes turėtume remti surinktais mokesčių pinigais. Tai nėra naudinga konkurencijos dvasiai. Galutinis rezultatas niekada nebus didesnis, kai pinigai paimami iš tų, kurie moka juos uždirbti, ir atiduodami tiems, kurie to nemoka.

Teigiama reikia vertinti pinigų pastovumą. Jeigu pinigai liktų pastovūs, tai infliacija bus dar mažesnė (ir dabar ji yra vakarietiško lygio). Galima tvirtinti, kad laisvos rinkos mechanizmai veikia — kainos nebeteri kur augti. Dabar labai svarbu, kad būtų tvarkomi tie sektoriai, kur rinkoje nėra konkurencijos. Tai valstybinių monopolistų valdomieji — transportas, energetika, nes iš čia dabar ateina didžiausias kainų pakilimas. Ta neefektyvi valdiška ekonomika tampa našta visiems.

Žodžiu, reikia dabar tvarkyti tuos valstybinius monopolistus, kiek imanoma juos privatizuoti ir nenustatyti kažkokių ribų vykstančiam privatizavimui.

Jeigu tokiom kryptim judėsime, tai tikrai Lietuvos ekonomikai galima prognozuoti pakankamai gerus laikus.

Pagrindas yra labai geras. Pasaulis, kuris kol kas į Lietuvą žiūri kiek rezervuotai, pagaliau patikės mumis, jeigu mes per būsimus 12 mėnesių įrodysime, kad liekame pastovia demokratiška, laisvarinkiaški orientuota valstybe.

—Labai dėkui už pokalbį. Kalbėjosi Leonas Narbutis

Brangiai Dukrai

A.†A.

ALMAI GRAY

staiga mirus, motinai dr. PAULINAI VAITAITIENEI ir giminėms reiškiu gilią užuojautą

Dr. Milda Budrienė

A.†A.

PETRUI VYTAUTUI
VYGANTUI

Didžiajam išeiviskosios visuomenės veikėjui mirus, giliai užjaučiame jo žmoną MARĄ ir dukras MONIKĄ bei KRISTINĄ. Tegu Jūsų liudėsį palengva nustelbia neblestantis Vyro ir Tėvo atminimas.

Onutė ir Leonas Sabaliūnai su dukromis

A.†A.

DR.VYTAUTUI DARGIUI

mirus, žmonai LEONTINAI ir visai šeimai bei giminėms reiškiu gilią užuojautą

Dr. Milda Budrienė

Mylimai Motinai

A.†A.

Dr. ALBINAI PRUNSKIENEI

mirus, jos dukteris dr. TERESĘ ir MARIJĄ, sūnų dr. JONĄ ir jų šeimas giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Barbara ir Juozas Pliakiai

A.†A.

DR. ALBINAI PRUNSKIENEI

mirus, TERESEI, MARYTEI ir JONUI, jų šeimoms ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Rūta Kviklytė Kulikauskienė
Ramunė Kviklytė Lukienė
Danguolė Kviklytė

Su liudėsium ir skausmu prisimename, kad prieš 18 metų Viešpats pasiėmė pas save mūsų mylimą Brolį.

A.†A.

KUN. VACLOVA MARTINKŲ

Jis mirė 1980 m. lapkričio 18 d.

Gyveno Providence, R.I., kur daugelį metų buvo klebonu Šv. Kazimiero parapijoje. Virš 10 m. buvo BAL-Fo centro valdybos pirmininku.

Prašome šiame laikotarpy prisiminti kun. Vaclovą savo maldose.

Sesuo Akv. Odinienė, Chicago, IL, brolis Danelius, Omaha, NE.

PADĖKA

Mūsų mylimas Sūnus ir Brolis

A.†A.

PAULIUS NOREIKA

mirė 1998 m. spalio 21 d. ir buvo palaidotas spalio 26 d. Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame vyskupui Hansui Dumpiui už maldas koplyčioje ir religines apeigas bažnyčioje, muz. Faustui Stroliai už vargonų palydą pamaldų metu. Taip pat nuoširdžiai dėkojame karsto nešėjams: dr. Vytenii Grybauskui, Helmut Meyer, Pauliui Laniauskui, Jonui Vieračiui, Tomui Leipui, Pijui Stončiui.

Širdingai dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems už pareišką užuojautą už maldas, gėles ir aukas. Dėkojame laidotuvių dir. Lack ir Sūnui už rūpestingą patarnavimą.

Nuliūdę: motina, sesuo su šeima, tetos, dėdė, senelis ir kiti giminės.

—Labai dėkui už pokalbį. Kalbėjosi Leonas Narbutis

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Trečioji laida jau išspausdinta! Danutės Bindokienės populiarioji knyga „Lietuvių papročiai ir tradicijos išsivijimo/Lithuanian Customs and Traditions“ pagaliau išspausdinta ir visi, jos nekantriai laukusieji, gali dabar įsigyti. Gaunama PLB Švietimo komisijoje, tel. 708-301-6410, arba pas platintojus — „Draugo“ knygyne, Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, Pasaulio lietuvių centro krautuvėleje. Ši trečioji laida (su papildytu įvadu) išėjo kaip tik prieš šventes, kad galėtume ją padovanoti savo vaikams, gimnantiems, amerikiečiams draugams, kurie nori daugiau sužinoti apie lietuvių tautą — kas jai svarbu, brangu, sava. Jeigu kas ir negali skaityti lietuviškai, knyga yra su tiksliai anglų kalbos vertimu, tad tinka ir kitatautai. Išleista labai didele laida, todėl paskubėkite įsigyti, kad vėl nepritrūktų.

Lietuviškų blynų pusryčiai ruošiami Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje, Marquette Parke, sekmadienį, lapkričio 22 d., po 8, 9:15 ir 10:30 val. Mišų. Iki kviečiami ir parapijos salę pasivaizinti, pabendrauti ir paramėti šią lietuvišką parapiją.

Prėjusį sekmadienį BALFO darbuotojai prie Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčios dalino vokelius, kuriuos prašoma įdėti auką, kad BALFas galėtų palengvinti žiemą vargus mūsų tautiečiams Lietuvoje ir kituose kraštuose. Vokeliai bus surenkami šį sekmadienį, lapkričio 22 d. Artėja prasmingoji Padėkos diena, skirkime auką BALFui, kad jo remiami vargieniai turėtų lengvesnį gyvenimą. Dievas mus apdovanojo gausiomis gėrybėmis — dalinkimės su mažiau turinčiais ir tuo Jam padėkosime!

Kalėdinė mugė-bazaras Pasaulio lietuvių centre bus gruodžio 5-6 d., nuo 9 val. r. iki 4 val. popiet. Tai puiki proga nusipirkti šventėms dovanų, kuriomis pradiunginsime savo artimuosius. Be to, galėsite skaniai papiešauti. Jei norite patys ką parduoti, išsinuomokite stalą, paskambinkite Aldonai Palekieniui tel. 708-448-7436.

Šį kartą paslapties išlaidos nėra pati didžiausia dorybė... Tad nelaikykite paslaptį: tuo pat griebkite telefoną, sėskite į automobilį, siųskite laišką (ar elektroninį pašta) ir pasakykite savo draugams, gimnantiems, pažįstamiems, kurie dar neskaito „Draugo“, kad paskubėtų jį užsiprenumeruoti papiginta kaina — tik už 60 dol. Tai gera proga kam nors „Draugą“ užprenumeruoti ir padovanoti, kad dovana lankytų visus metus. Ši nuolaida, suteikta Lietuvių fondo ir JAV LB Kultūros tarybos dėka, galioja tik JAV-se ir tik naujiems prenumeratoriams (jeigu šiandien pasitraukiate iš skaitytojų eilų, o poryt vėl norite „Draugą“ skaityti, nuolaida netaikoma). Paskubėkite, nes jau nedaug laiko liko iki 100 naujų skaitytojų bus pasiektas.

Dėmesio! Naujas Lithuanian Mercy Lift adresas: Lithuanian Mercy Lift, P.O. Box 88, Palos Heights, IL 60463, tel. 708-448-6173, fakso numeris 708-388-2059.

„Kalakutiniai“ šokiai yra puiki proga susitikti su seniai bemaitytais draugais. Lapkričio 26 — Padėkos dienos vakare kviečiame lietuvišką jaunimą iš arti ir tolimesnių vietovių atvykti į Pasaulio Lietuvių centrą Lemonte, maloniai pabendrauti ir pasilinksinti draugų tarpe. Renginio pradžia 8 v.v. Laukiami visi nuo 16 m. amžiaus. Būtina turėti ID.

Suvalkiečių draugijos Čikagoje metinis narių susirinkimas bus lapkričio 20 d., penktadienį, 1 val. popiet, Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės salėje, 2417 W. 43rd. Str., Chicago. Bus gera proga užsimokėti nario mokestį, apsvaryti 1999 m. veiklos planus, o po to Ramanauskienė visus skaniai pavaišins.

Labai atsiprašome! Praėjusio šeštadienio laidoje (8 psl.), skelbiant Almos fondų aukojusius asmenis, pasitaikė dvi klaidos: 1. buvo išspausdinta a. a. Bronės Čižauskaitės, o turėjo būti a. a. Bronės Čižikaitės atminimą pagerbdami, aukojo...; 2. vietoj Gene Saldžiū, turėjo būti Gene Saldžiū.

Korp! Neo-Lithuania Čikagos skyrius ir vyr. valdyba kviečia visus korporantus, jų gimines bei draugus į korporacijos šventės pietus sekmadienį, lapkričio 22 d., 12:30 val. p.p., Mabenka restorane, 7844 S. Cicero. Rezervacijos būtinios. Skambinkite Daivai Meilienei, 708-636-5347 iki lapkričio 19 d.

PASKIRTA STIPENDIJA

Mokytojo Prano Pauliukonio vardo stipendija, skirtą Lietuvos kaimo vaikams, šimet gavo Irena Rimkevičienė. Ji gyvena Panevėžio rajone, studijuoja dailės ir darbų pedagogiką Panevėžio konservatorijoje. Šią tūkstantinę stipendiją finansuoja Kriauciūnų šeima, Lansing, Mich., ir dr. Laima Pauliukonytė, Brattleboro, Vermont.

KUN. R. GUDELIS PANEVĖŽIEČIŲ SUSIRINKIME

Rudeninis Panevėžiečių klubo susirinkimas įvyko lapkričio 8 d., sekmadienį, 12 val. vidudienį, vienoje Jaunimo centro klasėje. Prieš susirinkimą, 10 v.r. Tėvų Jėzuitų koplyčioje buvo šv. Mišios už mirusius Panevėžiečių klubo narius. Susirinkimą atidarė ir jam vadovavo pirm. Vladas Paliulionis, sekretoriavo Pranė Masilionienė. Pirmininkas, pasveikinęs susirinkimo dalyvius, pasidžiaugė, kad susirinkime dalyvauja kun. Rimas Gudelis, buv. Naujamiesčio parapijos klebonas ir Berčiūnų stovyklos globėjas, dabar dirbąs sielovados darbą Marquette Parke Švč. M. Marijos Gimimo lietuvių parapijoje. Perskaitytus praėjusio susirinkimo protokolą, parašytą Pr. Masilionienės, tuojau eita prie svarbiausios susirinkimo dalies — kun. Rimo Gudelio paskaitos — pranešimo apie dabartinę padėtį visoje Lietuvoje, kiek daugiau kreipiant dėmesio į Panevėžį. Savo pranešime prelegentas palietė ekonominę, politinę, kultūrinę bei religinę gyvenimą bei švietimą.

Prelegento nuomone, ekonominis gyvenimas Lietuvoje gerėja, nors ne visur vienodai. Spartiau kyla didesniuose miestuose, mažiau mažesniuose, mažiau kaime. Ekono-

minį lygi rodo, pavyzdžiui, ir namų kainos: brangiausiai toks pat namas kainuos Vilniuje, pigiau Panevėžyje. Daug fabrikų nustojo veikti, kurie buvo pajungti visai sovietijai. Panevėžyje klestėjo ir tebeklesti lengvesnė pramonė, tenkinanti vietos reikalavimus: cukraus fabrikas, spirito varykla, alaus darykla „Kalnapilis“. Gerai veikia stiklo gamykla „Ekranas“, pajėgiantis daug savo gaminių parduoti užsienyje. Politiniu atžvilgiu Panevėžys yra dešiniųjų miestas, čia kairieji nelaimi. Gerai reiškiasi kultūrinis gyvenimas. Religinis gyvenimas Lietuvoje atgyja, tačiau bažnyčių lankomumas dar mažas. Panevėžyje religinis gyvenimas gyvas nuo vysk. K. Paltauro laikų. Miestas labai išsiplėtė ir vakarus, ten reikės statyti bažnyčią, kurti parapiją.

Po paskaitos susirinkusieji išskėlė daugybę klausimų, kuriuos kun. R. Gudelis išsamiai atsakė.

Padėkojus už įdomią ir išsamią paskaitą, eita prie eilinių klubo reikalų: pirmininko ir izdininko pranešimų, Revizijos komisijos akto skaitymo. Narių skaičius dar siekia 70, izdas ne didžiausias, bet klubas dar pajėgia vienu kitu doleriu paremti lietuviškuosius reikalus. Klubui sumaniai pirmininkauja Vladas Paliulionis, izdą tvarko Kaz. Rožanskas. Taupydami izdą, nariai sudėjo kelias dešimtis dolerių ir perdavė kun. R. Gudeliui, kad jis savo nuožūra paremtų Panevėžio jaunimą.

Apsvarčius keletą eilinių reikalų, susirinkimas buvo uždarytas, kviečiant pasivaizinti Pr. Masilionienės paruoštomis vaišėmis ir pabendrauti. Niekur neskubėta, tai dar gerą valandą pabūta, pasišnekėta „apie senus gerus laikus“. Didelę pagalbą klubui K. Rožanskas. Jis paruošia susirinkimui klasę, jis ją vėl sutvarko.

P.R.

ALTO 58-ASIS METINIS SUVAŽIAVIMAS

ALTO 58-asis suvažiavimas įvyks š. m. lapkričio 29 d., sekmadienį, Jaunimo centro žemutinėje salėje, 5600 S. Claremont Ave, Čikagoje. Suvažiavimas bus pradėtas šv. Mišiomis tėvų jėzuitų koplyčioje 9 val. ryto. Po mišų — pusryčiai, registracija ir suvažiavimo atidarymas.

Darbotvarkėje numatyti ALTO pirmininko J. Rackausko bei kitų valdybos narių pranešimai: sekretoriaus S. Dubausko, izdininko J. Gaižučio, ALTO fondo pirmininkės M. Marcinkienės ir vicepirmininko finansinių reikalams P. Bucho. Pranešimą skaitys ir ALTO atstovas Vašingtono Algirdas Rimas. Lietuvos Respublikos ambasadorius Stasys Sakalauskas taip pat dalyvaus suvažiavime.

Suvažiavimo iškilmingoji vakarienė įvyks tą pačią dieną, 5 val. p.p., Jaunimo centro žemutinėje salėje (vakarienės bilietai užsakomi iš anksto). Norėdami sužinoti daugiau informacijos, kreipkitės tel. 773-434-2040 arba faksu 773-434-9363.

ČLM VĖLINĖS

Spalio 31 d. Čikagos litunistinė mokykla prisiminė mirusiuosius. 10 val. visi mokiniai su mokytojais nuvyko į tėvų jėzuitų koplyčią. Čia buvo uždegtos žvakutės, kurias prie simbolinio kabo nešė mokiniai ir mokytojai. Dainavimo mokytoja D. Gedvilienė vadovavo giesmėms, pritardama vargonėliais. Mokiniai paskaitė sa-

vo minčių ir mokyklos dvasinis vadovas kun. J. Vaišnys paaikšino Visų Šventųjų ir Vėlinių reikšmę.

Iš koplyčios visi ėjo į Jaunimo centro sodelį, pasimeldę prie Križių kankiniams skirtą kryžiaus, prie a.a. kun. Raibutis koplytėlės ir prie žuvusių už Lietuvos laisvę paminklo. Po sukalbėtų maldų buvo paliktos degančios trijų spalvų žvakelės: geltona, žalia ir raudona. Sodelio eisenai vadovavo kun. J. Vaišnys.

Pasimeldę ir pamirėję mirusiuosius, mokiniai grįžo į klases prie savo iprastinių mokslų. Šis gražus paprotys yra naudingas jaunimui, nes padeda suprasti, kad žemės gyvenimas — laikinas, skirtas amžinojo gyvenimo pasiruošimui. Jei jaunimas būtų auklėjamas, kad tą suprastų, nebūtų nusikaltimų. Jaunimas žinotų, kad miršta ne tik seni, bet ir jauni. Gaila, kad šio krašto valdiškose mokyklose vaikai to nemokomi. Blogą įtaką jiems daro TV ir „nešvari“ spauda, todėl nusikaltėlių skaičius didėja. Mūsų lietuviškos mokyklos turi pamokų, skirtų ir dvasiniams reikalams, todėl tikime, kad mūsų jaunimas užaugs doras ir bus naudingas Dievui ir Tėvynei.

J. Plačas

PASTATYKIME PAMINKLĄ

„Viešpatie, Tautų Karaliau — meldžiui kas valandą Taves, išlaisvink brangią tėvų šalį, neleisk nuskeisti jai tvanę“. Štai kaip jie, nešdami sunkią savo dalį, ramino vieni kitus: vieni dar tėviškės miškuose, o kiti Sibiro taigose... Po daugelio metų gal tik istorijos lapai kalbės apie partizanų kovas, jų drąsą. Mines, kad jie kovojo už laisvę, kad Lietuvos žemė pasidengė jų kapais. Tik istorijos lapai prisimins trėmimus į šaltąjį Sibirą ir tremtinių šauksmą — už ką? Tik istorijos lapai kalbės, kad ši žemė krauju ir kanciomis persunkta.

Jamžinkime žuvusius už Lietuvos laisvę. Pagerbkime ir neleiskime niekam, niekada pamiršti tų, kurie ant tėvynės laisvės aukuro padėjo savo didžiausią ir brangiausią turimą — gyvybę. Pasaulio lietuvių centro renginių komitetas pasiryžo tiems Lietuvos didvyrams PLC sodelyje, Lemonte pastatyti paminklą, kuris kiekvienam praeiviui — jau-

Iš kairės: Nėlė Paltinienė, Eugenijus Ivanauskas, Nijolė Tallat - Kelpšaitė ir Arvydas Paltinas.

POKALBIS SU MUZ. PALTINU

nam ir vyresniam, primintų lietuvių tautos labai skaudų laikotarpį. Mums reikia aki-vaizdaus priminimo, nes greitai bėgantis laikas viską jau per daug greitai sušvelnina. Paminklo projektą, pavadintą „Partizano motina“ paruošė skulptorius Ramojus Mozoliuskas.

Acū už aukas ir labai greitai reikalo supratimą. Po tūkstantį dolerių aukojo: Laima ir Vacys Garbonkai, Agutė Tišukvienė, Lietuvių tautinių namų taryba, dr. Jonas ir dr. Terri Prunskiai; po 500 dol. — Vytautas ir Aldona Čepėnai, Algirdas Čepėnas; po 200 dol. — Julius ir Frances Pakalkai, Edward ir Astra Andriūšai, Vytautas ir Vilija Marchertai. Daugiau paskelbsime kitą kartą.

Tautinių švenčių proga galėsime prie paminklo susirinkti, pasimelsti, padėti vainiką, pagerbti juos. Paminklo atidengimui pasikviesime bent keletą dar gyvų partizanų ir tremtinių. Prašome ir platesnį visuomenę savo aukomis paremti šį mūsų projektą. Čekius rašyti Lithuanian World Center vardu ir pasiųsti šio projekto izdininkui: Vytautas Čepėnas, 3181 Grandview Place, Darien, IL 60561

Bronė Nainienė
PLC renginių komiteto
pirmininkė

Paminklo projektas, kurį galima matyti Pal. J. Matulio misijos bažnyčioje.

Amerikos lietuviams gerai pažįstamas Vasario 16 gimnazijos mokytojas Arvydas Paltinas. Neseniai pradėjęs pelnytą pensininkavimą, jis buvo paprašytas atsakyti į keletą klausimų. Pirmiausia klustelėjau, ar pradėjus pensininkavimo dienas, nenuobodžiauja, ar nepasilgsta įprasto darbo ir jį supusios aplinkos?

— Turiu pasakyti, kad nėra laiko nuobodžiauti. Yra pakankamai mėgstamo darbo ir namuose. Vasario 16 gimnazija — netoli. Nesunku joje susitikti su mokytojais, mokiniais ir kitais asmenimis. Manytiau, kad Vasario 16 gimnazija buvo, yra ir bus Europos lietuvių bendradarbiavimo centras. Dabar, turėčiau pasakyti, daugiausia laiko skiriu Nėlės dainų muzikos paruošimui.

— Judu abudu dažnokai lankotės ir koncertuojate Lietuvoje. Kaip pavyko šiemetinė viešnagė?

— Mano paruoštas gimnazijos choras dalyvavo Pasaulio lietuvių dainų šventėje. Pasukiu teko atlikti koncertinius įsipareigojimus. Mudu su Nėlė, talkininkaujant Nijolei Tallat-Kelpšaitė, koncertavome įvairiose Lietuvos miestuose ir miesteliuose. Buvo labai smagu. Visur buvome maloniai priimti ir teigiamai įvertinti. Kai kur nebuvo galimybių sutalpinti žmonių. Teko rengti papildomus koncertus. Ypač buvo smagu pabuvoti ir koncertuoti jaunystėje pamiltame Klaipėdos mieste. Sugrįžę į Vokietiją ir truputį atsikvėpę, skubėjome į Angliją.

— Kokie išpuščiai Anglijoje?

— Dalyvavome suvažiavime, kuriame teko atlikti koncertinę programą. Drįsciau pasakyti, jog klausytojai buvo sužavėti Nėlės dainavimu, laikysena. Mes abu labai dėkojame Anglijos lietuviams už pakvietimą, rūpestingumą ir nuosirdumą.

— Ką galėtum pasakyti apie Nijolę Tallat-Kelpšaitę?

— Ji yra puiki dainininkė. Premijų šventėje, kuri vyks Cleveland, OH, lapkričio 28 d., šeštadienį, 6:30 val. vak., Lietuvių namuose, dalyvaus šie laureatai: pianistas Manigirdas Motekaitis, žurn. Antanas Dundzila, Šv. Kazimiero lit. mokyklos vedėja iš Los Angeles Marytė Newson, „Margutis II“ laidų vienas vedėjų, Rytis Januška. Dalyvaus ir JAV LB Krašto valdybos pirm. Regina Narušienė bei Kultūros tarybos pirm. Marija Remienė. Šventė bus filmuojama ir vėliau matoma Lietuvių televizijoje.

Be to, gerai rašo ir gerai valdo žodį. Ji mums talkininkavo dainomis, koncertų eigos tvarkymu ir t.t. Esu tikras, kad ji praturtins Čikagoje rengiamą koncertą.

— Sakyk, mielasai, ar nepabodo atsilankymai ir koncertavimai Amerikos lietuvių koncertuose?

— Kartojant Nėlės žodžius, mes visada į Čikagą atvykstame tarytum į savo namus. Mums labai malonu lankytis Čikagoje ir kituose JAV ir Kanados miestuose.

— Ką gi išgirsime Čikagoje lapkričio 22 d. rengiamame koncerte?

— Girdėsime Nėlės ir Nijolės solo bei duetus. Kaip įprasta, man teks valdyti elektroninę aparatūrą. Susilaikysiu nuo smulkesnio koncerto programos apibūdinimo. Galui tik pasakyti, jog jis bus nuotaikingas, patrauklus ir nepamirštamas. Iki pasimatymo Čikagoje.

— Ačiū už pokalbį. Linkime laimingos kelionės ir tariame iki greito ir malonaus pasimatymo Čikagoje. Skaitytojams primename, kad Amerikos Lietuvių radijo rengiamas Arvydo, Nėlės ir Nijolės estradinių dainų koncertas bus lapkričio 22 d., 3 val. p.p., Čikagoje, Jaunimo centro salėje.

Kalbėjosi Petras Petrutis

SKELBIMAI

• **Lietuvių fondui vajuos proga aukojo: \$500 Petras Dirda, \$300 Algirdas ir Laimutė Eitmanai, po \$200 Paulius Guobuzis, dr. Leonidas ir Praurimė Ragai, Algimantas ir Dalia Urbučiai, po \$100 Zigmars Dailidė, Ada Jušienė, Genovaitė Narbutienė, dr. Edis ir Kristina Razmai, dr. Antanas ir Alė Razmai, Worcesterio Lietuvių Piliečių klubas.** Visiems nuosirdžiai dėkojame ir prašome aukas siųsti į Lietuvos Fondo būstinę, 14911 127th St, Lemont, IL 60439.

(sk.)

• **Daktarai Petronėlė ir Jurgis Starkai, Santa Monica, CA, globoja vieną našlaitį Lietuvoje.** Pratešdami dviem ateinantiems metams globos mokestį, atsuntę po \$300 ir pridėjo prierašą, kad rems našlaičius, kol bus gyvi. **Romas ir Gail Dovydaičiai, Dalton, PA, globoja du našlaitius Lietuvoje, pratešdami globą kitiems metams, atsuntę \$300.** Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago IL 60629.

(sk.)